

Tai buvo prieš 50 metų... PRISIMINTINA SUKAKTIS

Henrikas Stasas

Kiekviena tauta savo ilgametėje istorijoje išgyvena visokių įvykių: laimingų, džiaugsmingų, skaudžių ir net tragiškų. Svarbesnius įvykius prisimename, rengdami viešus minėjimus su meninėmis programomis, paskaitomis bei vaišėmis. Vienas gana reikšmingas įvykis, kuris dar gyvas daugelio atmintyje, yra pasitraukimas iš tėvynės ir ilgas kelias iki pastovaus apsigyvenimo Vakarų demokratinėje šalyse. Iš Vokietijos stovyklų, kuriose buvome paženklinoti DP (*displaced persons*) arba, kaip sakdavome, "Dievo paukšteliai" vardu, pasklidome po visus žemynus.

Šiandien šis "tautų kilnojimosi" momentas beveik užmirštas. Tačiau jį verta prisiminti, nes tai buvo lemtingas mūsų gyvenimo posūkis. Ir štai jį prisiminė jaunesnės kartos atstovai, kurie tuo laiku dar buvo mokyklinio am-

žiaus vaikai ar net jaunesni. Šios kartos privačia iniciatyva rugpjūčio 28d. J. ir B. Degučių sodyboje, *Richmond Hts* ir įvyko išpūdingas atvykimo į Ameriką 50-mečio sukakties minėjimas. Jį surengė sesutės – Rūta Degutienė ir Birutė Vedegienė. Jos į jautią, gamtos grožiu palaimintą sodybą sukvietė daug buvusių DP, laimingą Amerikos krantą pasiekusių kariniais transporto laivais. Pobūvis labai vykusiai buvo pavadintas "DP Boat party".

Rengėjos šiam minėjimui labai kruopščiai pasiruošė. Viskas buvo suplanuota taip, kad aplinka ir dekoracijos apsilankusiems sukeltų anų dienų prisiminimus ir jautią nuotaiką, kad pasisvečiavimas būtų malonus. Jau įvažiuojant į sodybą, žvilgsnis nukrypo į Amerikos ir Lietuvos vėliavėlėmis papuoštą kelią, vedantį į platų žalią slėnį, kur buvo numatyta vieta automobiliams palikti. Kitoje šios aikštės pusėje tarp pavėsingų lapuočių į erdvę sodybos kiemą rinkosi svečiai. Šalia rikiavosi stovai su nuotraukomis. Jose kiekvienas galėjo save rasti ir prisiminti, kaip atrodė prieš 50 metų. Ypač įdomu buvo jaunesniems, kurie tada dar buvo vaikai, nes šiandien jie jau patys užauginę šeimas. Tad kiek gražių vaikystės ir jau-

Laivų, kuriais per marias atplaukė "Dievo paukšteliai", atvaizdai. G. Juškėno nuotr.

nystės momentų čia atgijo, kiek buvo juoko ir malonių prisiminimų.

Sodybos gale atsivėrė kita šio vakaro staigmena. Pro sodybą lėtai tekančio upelio tamsiame vandenyje plūduriavo visa eilė baltų laivelų. Tai atvaizdai karo transporto laivų, kuriais prieš 50 metų atplaukė į Ameriką. Juos pagamino J. Vedegys.

Laivelius puošė Amerikos ir Lietuvos vėliavos bei originalūs jų payadinimai, kaip antai: "USS gen. Sturgis", "USS gen. Tyler", "USS Estige", "USS gen. Steward" ir t.t. Kiekvienas čia galėjo rasti "laivą", kuriuo atvyko, ir prisiminti kelionėje išgyventus nuotykius: audras, jūros ligą ir t.t. Tai lyg teatro scenos dekoracijos, taip vykusiai pritaikytos šio vakaro nuotaikai.

Saulei nuslinkus už miš-

ko ir pradėjus temti, aplink aikštę sužibo deglai, kurių banguojanti liepsna skleidė jautią šviesą. Upelyje dar labiau išryškėjo balti laivų siluetai. Mirusiųjų prisiminimui į vandenį buvo nuleistas vainikas su žvakutėmis. Tokie gražūs šio vakaro momentai giliai įprasmino 50-mečio sukakties minėjimą, kuris ilgam išliks atmintyje.

Šalia labai įdomių šio vakaro staigmenų, mieliosios minėjimo rengėjos paruošė ir puikias vaišes. Vos atvykę pastebėjome, kad ant ilgo iešmo lėtai sukasi 5 auksinės spalvos kalakutai. Tie Padėkos dienos simboliai ir čia išreiškė savo simbolinę prasmę – padėką už laimingą gyvenimą šiame krašte.

Netrukus suliepsnojo didžiulis laužas, išskeldamas kamuolius kibirkščių lig medžių viršūnių. Prie spragančio

laužo į tamsą sklido jaunimo dainos, vakaro nuotaiką nukeldamos dar toliau, negu 50 metų – į atmintinus vakarus po tėviškės dangum. Dainoms aidint ir besišnekučiuojant, gardžiuojantis saldumynais ir kava, susirinkusieji vaišinosi ir linksminosi iki vidurnakčio.

Dar kartą noriu padėkoti minėjimo rengėjoms – Rūtai Degutienei, Birutei Vedegienei ir Vitalijai Butkuvienei, kurios šalia fizinio triūso parodė tiek daug kūrybingumo ir lakios vaizduotės, sukurdamos tokią nuotaikingą prisiminimų vakarą. Tad nenuostabu, kad šį minėjimą plačiai, su gausybe nuotraukų aprašė ir amerikiečių spauda: "The Plain Dealer" ir "Sun Scoop Journal". Tokio minėjimo pavyzdys galėtų paskatinti ir kitus lietuviškus telkinius ką nors panašaus surengti.

Dr. Leonas Milčius

Taip norėtusi pradėti rašyti: "Kaip ir prieš dešimtį metų tūkstančiai, ne - dešimtys tūkstančių automobilių ir šimtai tūkstančių žmonių vėl susirinko plačiame ir tiesiame lyg styga Vilnius - Panevėžys greitkelyje". Deja, šių metų rugpjūčio 23-oji, pažyminti gražiausio ir išpūdingiausio lietuvių, latvių ir estų tautų susitelkimo dešimtmetį, siekiant tikros nepriklausomybės, nebuvo nei tokia išraiškinga, nei masiška. Gal būtų negreitai vėl pasikartos ta diena, kai ant bendro kelio, jungiančio trijų valstybių sostines, vienu metu sustos ir susikibs rankomis per 2 milijonus žmonių. Kalbama, kad vien Lietuvoje į Baltijos kelią buvo išvykę apie 100 tūkstančių automobilių. Ir vis tik džiaugsmas, pasididžiavimas bei šventiška nuotaika turėjo apimti kiekvieną žmogų, nusprendusį tą vaiską ir

šiltą rugpjūčio dieną vėl būti čia, ant istorinio kelio, prie paminklinio akmenų, kryžiaus ar koplytstulpio.

Neturėjau galimybės ši kartą pamatyti didesnę Baltijos kelio dalį, kaip tada, kai kartu su kitais kauniečiais, Sąjūdžio Seimo nariais, vykdami iš Vilniaus, išvydome visą Baltijos kelio didybę. Bet ir dabar, neilgoje nuo Ukmergės link Panevėžio bešauančio greitkelio dalyje daug kur būriavosi žmonės, plaikstėsi trispalvių šilkas, jautėsi pakili – anų dienų Sąjūdžio dvasia.

Nebuvo galima nepasigėrėti gražia Ukmergės savivaldybės iniciatyva - Baltijos kelio 10-mečiui pastatyti paminklinį akmenį. Prie pačios Ukmergės - Zarasai ir Vilnius - Panevėžys kelių sankryžos, gražiai priderintas prie aplinkos didžiulis lauko riedulys ilgiems laikams turėtų įam-

žinti prieš dešimtmetį čia susirinkusių žmonių troškimus ir šios dienos datą, kaip prisaišką, kad visiems laikams turėtų būti gyva ir prisiminta Baltijos kelio idėja bei dvasia. Prie Ukmergės klebono Gintaro Pūro pašventinto paminklinio akmenų ilgai ir nuoširdžiai skambėjo Ukmer-

gės kultūros namų vaikų ansamblio "Vyturėlis" ir tremtinių choro dainos, tai progai skirtos savivaldybės vadovų ir atvykusių svečių kalbos.

Važiuojant toliau, dėmesį patraukė nedidelis būrelis žmonių, susirinkusių prie pakelės kryžiaus. Pasirodė, kad tai Taujėnų seniūnijos Mažei-

kių kaimo gyventojai atėjo prie jonaviečių dar 1989 m. pastatyto kryžiaus, jau tada taip įamžinusio Baltijos kelią. Tikriausiai vėliau atvyko ir kryžiaus statytojai, buvo gražiai pakalbėta ne tik apie praeitį, tada buvusį sausakimšą Baltijos kelią, bet ir apie dabartį, apie miestą bei kaimą, apie Lietuvą, jos tokią sunkų (Nukelta į 4 p.)

1999 m. rugpjūčio 23-oji. Minint "Baltijos kelio" dešimtmetį, kai kur vėl stovėjo automobilių eilės. L. Milčiaus nuotr.

Girdėta iš Vilniaus

• **KONFERENCIJA JALTOJE.** Lietuvos Prezidentas Valdas Adamkus nuo rugsėjo 10 d. popietės dalyvauja Baltijos ir Juodosios jūrų šalių vadovų konferencijoje. Joje daugiausia dėmesio skiriama ekonominiam bendradarbiavimui ir nedalomos Europos idėjoms. Lietuva drauge su Ukraina ir Lenkija yra Krymo konferencijos pirmininkė. Sumanymas rengti šią konferenciją kilo 1997 metais, kai rugsėjį Lietuvos sostinėje vyko Vilniaus konferencija.

Valstybių vadovai posėdžiauja rūmuose, kuriuose daugiau nei prieš pusę amžiaus JAV, Didžiosios Britanijos ir Sovietų Sąjungos vadovai sprendė Europos likimą po karo ir susitarė padalyti žemyną į du ideologiškai priešiškus blokus. "Simboliška, kad dabar posėdžiaujame Jaltoje, kur 1945 metais buvo sprendžiama už kitus ir kuriamas padalytas pasaulis", - sakė V. Adamkus.

• **LIETUVOS PREZIDENTAS – APIE RYŠIŲ STIPRINIMĄ.** Lietuvos Prezidentas Valdas Adamkus teigia dar negalįs Baltijos ir Juodosios jūrų regionų ryšių vadinti pakankamai tvirtais. "Gilioje praeityje jau turėjome "gintaro kelią" ir "šilko kelią". Todėl ir šiandien svarbiausias uždavinys - naikinti dirbtinius barjerus prekių ir kapitalo judėjimui", pažymėjo Lietuvos vadovas.

• **RUDENS SESIJA.** Rugsėjo 10 d. prasidėjo Seimo rudens sesija. Pagal Konstituciją ji turi baigtis gruodžio 23 d. Pirmajame posėdyje prisiekė naujas Seimo narys, konservatorius Kęstutis Jakelis. Seimui taip pat pateiktos ratifikuoti Lietuvos ir Rusijos valstybės sienos bei išskirtinės ekonominės zonos ir kontinentinės dalies atribojimo Baltijos jūroje sutartys. Šiuos dokumentus 1997 metų spalio 24 d. Maskvoje pasirašė Lietuvos ir Rusijos valstybių vadovai.

• **SVARBIAUSI UŽDAVINIAI.** Prezidentas V. Adamkus rugsėjo 6 d. susitiko su parlamentinių politinių partijų vadovais ir Seimo frakcijų seniūnais. "Šiandien kaip niekad partijų dėmesio reikia strateginiams valstybės klausimams. Pripažinkime: daugeliu atvejų esame įklampinę visuomenę į nesibaigiančias, aiškios krypties neturinčias reformas", - sakė Prezidentas. Svarbiausi šios eilinės sesijos darbai - strateginiai sprendimai, reikalingi Lietuvos vidaus politikai bei tarptautiniams santykiams. "Vidaus politikos klausimai - biudžetas, socialinė politika, žemės ūkis, kaimo likimas ir daug kitų, kurie turi būti išspręsti šioje sesijoje. Tolesni atidėliojimai būtų nuostolingi žmonėms ir valstybei", - teigė V. Adamkus.

• **LINKĖJIMAI.** "Sprendimai, kuriuos netrukus darys Seimas, bus didelės politinės svarbos - tai naftos ir degalų ūkis, elektros ūkis", - pažymėjo Seimo Pirmininkas Vytautas Landsbergis, pradėdamas pirmąjį Seimo rudens sesijos posėdį. "Lietuvos energetikos strategija, kuri per ilgai vilkosi lyg iš inercijos, tampa valinga politika ir apibrėš Lietuvos ateitį", - sakė jis. V. Landsbergio teigimu, Seimo atsakomybė ir Seimo garbė tuos klausimus tinkamai spręsti. Jis priminė užduotis, kurios yra apibrėžtos ir vykdomos jau dešimtį metų - "Rytai - normalizacija, Vakarai - integracija".

• **LIETUVA - PASAULINĖJE PARODOJE.** Rugsėjo 10 d. Hanoveryje pasaulinės parodos "Expo 2000" organizatoriai supažindinti su Lietuvos paviljono projektu. Parodos Europos bulvare padėtas kertinis akmuo į Panevėžio statybininkų statomo paviljono pamatus. Ūkio viceministras, Lietuvos dalies Hanoverio parodoje projekto generalinis komisaras Antanas Bartulis, Lietuvos ambasadorius Vokietijoje Zenonas Namavičius ir "Expo 2000" organizacinio komiteto generalinės komisarės pavaduotojas Norbert Bargmann į paviljono pamatus įmūrijo kapsulę su raštu lietuvių ir vokiečių kalbomis, kuriame pažymėta šios statybos pradžia.

• **LIETUVA - PRANCŪZIJA.** Beveik šimtą Prancūzijos verslo žmonių, atstovaujančių didžiausioms kompanijoms, Lietuvos Ministras Pirmininkas Rolandas Paksas penktadienį užtikrino, jog deda visas pastangas, kad Lietuvoje daugėtų investuotojų. Jis apžvelgė Lietuvos ir Prancūzijos dvišalius ekonominius ryšius, nurodė privalumus ir mūsų šalies patrauklumą užsienio investuotojams. Statistikos departamento duomenimis, balandžio 1 d. Prancūzijos investicijos Lietuvoje sudarė daugiau kaip 22 mln. JAV dolerių. Pirmojo pusmečio apyvarta tarp abiejų šalių buvo 160,5 milijono JAV dolerių. Lietuvos eksportas į Prancūziją siekė 72,3 mln. JAV dolerių. Per pastaruosius trejus metus Lietuvos ir Prancūzijos prekybos apimtys išaugo beveik du su puse karto.

• **PROTESTAS.** Rugsėjo 10 d. rytą netoli Seimo rūmų grupė visuomeninių organizacijų atstovų pradėjo išpėjimą bado akciją dėl sovietmečio skulptūrų Grūto parke. Partizanų, politinių kalinių ir tremtinių atstovai iškėlė plakatą, reikalaujantį Seimo nedelsiant iš Dzūkijos žemės išvežti komunistinių budelių ir kolaborantų statulas. (Pagal Eltos pranešimus)

Tarptautinių įvykių apžvalga

Algirdas Pužauskas

Rugpjūčio 30 d. Indonezijos respublikoje buvo ypatinga diena. Rytiniame Timoro salos gale vyko Jungtinių Tautų vadovybės suorganizuotas referendumas, kuriame registruoti balsuotojai turėjo atsakyti į klausimą: ar jie nori ir toliau būti Indonezijos respublikos dalimi, turinčia specialias autonomijos teises, ar nori atsiskirti nuo Indonezijos ir įsteigti savo valstybę. Rytų Timoro teritorijoje buvo įrengtos balsavimo būstinės, kurias prižiūrėjo 600 užsienio stebėtojų. Juos atsiuntė Jungtinių Tautų vadovybė. Stebėtojų padėjo keli šimtai vietinių, JT nusamdytų valdininkų. Balsavimo dieną saloje žuvo 4 Jungtinių Tautų pareigūnai. Juos nušovė prieš nepriklausomybę kovojančios milicijos darbuotojai - Indonezijos okupacinio režimo įrankiai.

Jungtinių Tautų generalinis sekretorius Kofi Annan išreiškė pasitenkinimą, kad smurto, palyginti, buvo nedaug. Jį maloniai nustebino registruotų Timoro piliečių aktyvumas. Skelbiama, kad savo pilietinę pareigą atliko net 98 proc. asmenų, turėjusių teisę balsuoti. Balsuotojų buvę 438,000, o dar 13,000 balsų atsiųsta iš užsienio. Rytų Timoro nepriklausomybės šalininkai neabejojo, kad toks žmonių susidomėjimas reiškia tik viena: Timoro gyventojai pasiryžę įsteigti savo valstybę, nes jiems išipyko žiauri Indonezijos priespauda.

Pačios Indonezijos kelias į demokratinę santvarką taip pat nebuvo lengvas. Valstybę sudaro 13,500 įvairaus dydžio salų, iš kurių tik 6,000

TIMORO KELIAS Į NEPRIKLAUSOMYBĘ

yra apgyventos. Tirščiausiai apgyventa yra Java, kurioje statistika randa po 2,000 gyventojų kvadratinėje mylioje. Vien sostinėje Džakartoje (Jakarta) yra apie tris milijonus gyventojų.

Daugelis Indonezijos salų priklausė Olandijai, kitos - Portugalijai. Po II Pasaulinio karo, pasitraukus okupacinei japonų kariuomenei, Olandija perleido vietiniams gyventojams Indonezijos salų suverenitetą. Vyriausybės, kuriose dominavo kariškiai, pradėjo žvalgytis, ką dar būtų galima prijungti prie Indonezijos. Rytų Timoras buvo okupuotas 1975 m. ir prijungtas prie Indonezijos.

Tarp islamo valstybių Indonezija yra didžiausia pagal savo gyventojų skaičių, o Rytų Timore daugumą sudaro katalikai. Šią salą, kaip ir nemažai kitų Azijos vietovių, ilgus metus valdė Portugalija. Timore netrukus prasidėjo neramumai. Indonezija pradėjo siųsti į Timorą kolonistus - islamo išpažinėjus. Vien Indonezijos kareivių šioje saloje žuvo keli tūkstančiai, nors vietiniai gyventojai neturėjo modernių ginklų ir naudojo mačetėmis, net senoviniais lankais ir strėlėmis. Dėl Timoro kolonizavimo skundžiasi vietiniai veikėjai, nurodę, kad okupacija jau pareikalavo apie 200,000 gyvybių.

Ši priespauda pakenkė pačios Indonezijos autoritetui tarptautinėje bendruomenėje. Jos karinė vadovybė per brigados generolą Sadrajat paskelbė referendumo dieną ir nurodė, kad kariuomenė priims balsuotojų sprendimą, nežiūrint, koks jis bebūtų. Už nepriklausomybę balsavo 78.5 proc., už autonomiją - tik 21.5%.

Australijos užsienio reikalų ministras Alexander Downer pareiškė viltį, kad Jungtinės Tautos atsitys į Rytų Timorą kareivius, kurie prižiūrėtų, jog permainos šia-

me krašte vyktų taikiai. Tačiau kitos kaimyninės valstybės nurodo, kad sprendimui dėl karinių jėgų pasiuntimo turėtų pritarti JT Saugumo taryba. Kol kas vieningo pritarimo nėra.

JAV vyriausybė paskelbė, jog prezidentas B. Clinton džiaugėsi gausiu Timoro gyventojų dalyvavimu balsavime. Jis telefonu kalbėjosi su Portugalijos ministru pirmininku Antonio Guterris apie padėtį toje teritorijoje. Naujai valstybei savo ekonominę ir moralinę paramą jau pažadėjo Australija, Portugalija ir Brazilija.

Rytų Timoro sostinė Dili dar nepanaši į modernų miestą. Dar blogiau kaimeliuose, kur žmonės gyvena be elektros, be švaraus vandens, augindami vištas ir ožkas. Komentatoriai Indonezijos išiveržimą į Rytų Timorą vadina nepasisėkusių "nuotykių ieškojimu". Jungtinės Tautos niekada nepripažino jo prijungimo prie Indonezijos. Iki šiol Portugalija buvo laikoma teisėtai administruojančia Timorą.

Indonezijos diplomatams Timoras tapo nemalonia rakštimi. Net Indonezijos generolas, paskirtas valdyti Rytų Timorą buvo parinktas katalikas. Vatikanas palaikė su juo šiuokius tokius ryšius, tačiau 1983 m. paskyrė Rytų Timoro sostinei apaštališkąjį administratorių - vyskupą Carlos Filipe Belo. Daug vietinių kunigų palaikė jį Indonezijos parinktu "išdaviuku". Beje, vyskupu jis tapo, turėdamas vos 35 metus amžiaus. Vėliau paaiškėjo, kad vyskupas C. F. Belo yra timorietis patriotas, tyliai kovojęs prieš Indonezijos okupacinį režimą. Žinoma, naujos valstybės laukia sunkios dienos, nors jau pasklido rimti gandai, kad po gražiais kalnais ir pajūrio paplūdimiais, pilnais gamtos idomybių, yra milžiniški naftos šaltiniai.

Keliais sakiniiais

• Sudanas, viena varginiausių arabų valstybių, tapo naftą eksportuojančia šalimi. Po ilgų pastangų rasti naftos šaltiniai leis parduoti nevalytą naftą. Iškilmingame terminalo atidaryme sudaniečiai pripildė Raudonosios jūros Bashajir uoste 600,000 statinių. Terminalas yra už 250 mylių į šiaurės rytus nuo Sudano sostinės.

• Po II Pasaulinio karo

buvo ilgai ieškoma Hitlerio sekretoriaus Martin Bormann palaikų. Juos pavyko rasti tik 1972 metais. Ekspertų komisija nustatė, kad tai tikrai yra jo palaikai. Ši išvada labai svarbi todėl, kad buvo spėliota, jog jis po karo liko gyvas ir gyvena Pietų Amerikoje. Šiomet rugpjūčio pabaigoje M. Bormann kaulai buvo sudeginti ir išbarstyti Baltijos jūroje - teritoriniu-

se Vokietijos vandenyse.

• Rugsėjo 1 d. Panamos prezidentės pareigas perėmė pirmoji moteris - Mireya Moscoso. Priesaiką tarnauti panamiečių tautai ji davė ne parlamento rūmuose, bet sporto stadione, dalyvaujant tūkstančiams žmonių. Ji buvo populiariaus buvusio prezidento Arnulio Arias Madrid sekretorė. Ji ištėkėjo už jo, (Nukelta į 3 p.)

LIETUVIŲ TAUTINĖS MINTIES LAIKRAŠTIS
DIRVA
 TEL. (216) 531-3150
 FAX. 216 531-8428
 e-mail: dirva@ix.netcom.com

P.O. BOX 19191 CLEVELAND, OHIO 44119 • 0191
 19807 CHEROKEE AVENUE • CLEVELAND, OHIO • 44119

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER
 EDITOR: DR. JONAS JASAITIS

DIRVA (USPS 157-580)

Postmaster: Send address changes to DIRVA
 19807 Cherokee Ave. Cleveland, OH. 44119-0191

Periodicals postage paid at Cleveland, Ohio and additional mailing offices. • Published Weekly by American Lithuanian Press & Radio Assn. VILTIS, INC. – Subscription per year-\$35.00, first class-\$58 • Single copy-70 cents. Air mail overseas-\$110.00.

Prenumerata metams – \$35.00, pusei metų – \$20.00, pirma klase – \$58• Oro paštu į užsienį metams – \$110.00. • Atskiros numerio kaina – 70 centų • Straipsniai, pasirašyti pavarde, inicialais ar slapyvardžiu nebūtinai išreiškia redakcijos nuomonę. • Nepausdinti straipsniai grąžinami, tik autoriams prašant – Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Nepasirašyti rašiniai nepausdinami.

Juozas Žygas

Kažkur teko skaityti maždaug tokį posakį: "Tautos be praeities neturi aiškios ateities!" Kiekvienai tautai yra labai svarbu savo istoriją pažinti ir jos patirtimi vadovautis. Žydai beveik per porą tūkstančių metų neišnyko, kadangi savo tautos įvykius jie sujungė su religija. Išėjimą iš Egipto ir Babilono nelaisvę jie įrašė į savo šventąsias knygas. Ir tai padėjo tiems įvykiams likti neužmirštieiems.

Jeigu mes būtume turėję savo šventąsias knygas ir į jas visas lenkų nuodėmes surašę, tai gal nebūtų taip dažnai girdima apie "lietuvų ir lenkų draugystę". Kuomet Nikita Chruščiovas lankėsi Amerikoje, tai žurnalistų paklaustas apie santykius su kaimyninėmis šalimis, jis taip atsakė:

– Kaimynus ponas Dievas duoda, o draugus mes patys pasirenkame.

Tačiau, atrodo, kad mes kitoniškais matais matuojame ir kitoniškomis taisyklėmis vadovaujamės. Dabar, kuomet pastoviai apie "draugystę" iš valdžios lūpų girdime, turime ir apie klastą dažniau rašyti bei kalbėti. O būtų apie daug ką galima rašyti ir kalbėti! Ši kartą priminsiu apie Didžiajam Lietuvos Kunigaikščiui Vytautui siūsto

vainiko pagrobimą.

Lucko suvažiavimas (1429 m.) ir sumanymas vainikuoti Vytautą

Į Vytauto pilį Lucke suvažiavo daug Rytų ir Vidurio Europos valdovų, įskaitant imperatorių Zigmantą. Suvažiavimo tikslas buvo aptarti Rytų Europos politinius klausimus. Tarp kitų klausimų buvo ir paties imperatoriaus iškeltas sumanymas vainikuoti Vytautą Lietuvos karaliumi. Iš pradžių Jogaila tam sumanymui pritarė. Bet jam griežtai pasipriešino Lenkijos ponų taryba, kuriai vadovavo vysk. Zbignievas Olesnickis – didelis Lietuvos savarankiškumo priešininkas. Iš pradžių Jogaila savo duoto sutikimo laikėsi. Bet kuomet Lenkijos ponai rengėsi išvykti, tai su jais kartu išvyko ir Jogaila.

Į Krokuvą grįžę lenkų ponai prispyrė Jogailą, kad jis atšauktų savo duotą sutikimą. Apie atšaukimą buvo raštu pranešta imperatoriui Zigmantui, kuris laiško nuorašą tuojau nusiuntė Vytautui. Jame Jogaila rašė, kad sutikimą davęs, nepasitaręs su ponų taryba! Dabar pasitaręs ir matęs, kad turis atšaukti sutikimą. Esą Vytauto vainikavimas gali sukelti nesantaiką tarp Lenkijos ir Lietuvos.

Toks Jogailos atsakymas labai įžeidė Vytautą. Jam ir Lietuvos bajorams buvo nepriimtina, kad laiške Lietuva buvo traktuojama kaip Lenkijai priklausanti valstybė, o

Vytautas – kaip nuo Jogailos priklausomas valdovas. Vytautas išsėdėjęs nutarė vainikuotis, į nieką nebeatsižveldamas. Susitaręs su imperatoriumi jis rengėsi vainikavimuisi. Šiai šventei buvo numatyta rugsėjo 8-oji diena.

Kai kurie istorikai, rašydami apie Vytautą, prideda, kad jis nesugebėdavęs savo planų įgyvendinti iki galo. Tokios nuomonės galima priėiti, kad nebuvo numatytas pavojus iš lenkų pusės ir vainikas vis tiek per Lenkiją buvo pasiųstas.

Taip pat yra tekę girdėti kalbėtojus sakant: "Tik reikia įsivaizduoti: vainikas buvo net iš Romos siunčiamas." Nors tuo metu imperatoriai titulavosi "Šventosios Romos imperijos imperatoriais", tačiau su Roma nieko bendro neturėjo. Tuo metu imperijos sostinė buvo Praha. O kas toliau sekė, tai jau žinome, kaip lenkų sargybiniai imperatoriaus pasiuntinius užpuolė ir vainiką atėmė.

Jeigu būtų Vytautui pavykę vainikuotis, sunku pasakyti, ar tai būtų valstybės likimą kita linkme pakreipę, nes Vytautas tiesioginio įpėdinio nepaliko. Be to, Krėvos aktu Lietuva buvo per daug prie Lenkijos prijungta. Tačiau, nepaisant to, vainiko pavogimas istorijoje liko kaip smurto aktas, nukreiptas prieš Lietuvos valstybingumą. Mes to užmiršti neprivalome. Ir kiekvienu atveju reikia tai priminti, kad ateityje panaši klasta vėl nepasikartotų!

Tarptautinių įvykių apžvalga

(Atkelta iš 2 p.)

būdama 23 metų, kai tuo tarpu prezidentui buvo apie 70.

• Vokietija ir Lenkija prisiminė 1939 metais prasidėjusį II Pasaulinį karą. Ta proga ant Oderio upės tilto susitiko Vokietijos prezidentas *Johannes Rau* ir Lenkijos prezidentas *Aleksander Kwasniewski*. Abu pasakė trumpas kalbas apie ateinančią naująją šimtmetį, kuris būsiąs taikos ir draugystės šimtmečiu. Išskilmėse dalyvavo daug praėjusio karo veteranų. Vienas lenkas pasakė niekad nepaduosiąs rankos vokiečiui, tačiau kiti kalbėtojai pabrėžė, kad iš buvusių priešų abi valstybės tapo sąjungininkėmis – NATO narės.

• JAV valstybės sekretorė *Madeleine Albright*, tvarkanti užsienio reikalus, išvyko į svarbią diplomatinę kelionę. Ji tarpininkavo Izraelio ir Palestinos derybose, aplankė Maroką, Egiptą, Izraelį. Vienas iš šios kelionės tikslų

– susitikti su Sirijos prezidentu. Prezidentas *H. Assad* yra pareiškęs, kad jis siekia taikos, tačiau Izraelis turi pirma pasitraukti iš Golano aukštumų.

• Kanados pakrančių tarnybos laivai sustabdė jau trečią prekinį laivą, kuris gabeną į Kanadą nelegalius imigrantus iš Kinijos. Nesaugiai laive rasti 199 jauni žmonės, planavę išsikelti *Vancouver* saloje. Kanados karininkai tvirtina, kad šie žmonės labai rizikavo gyvybe, nes laivas galėjęs nuskesti.

• Jugoslavijos sostinėje Belgrade trūksta įvairių prekių. Ypač jaučiama didelė benzino stoka. Spekuliantai pardavinėja atskiestą benziną nedideliose buteliuose. Dugelis įmonių nedirba dėl žaliavų stokos, išaugo bedarbių skaičius. Tačiau dėl visų trūkumų komunistinė valdžia

kaltina NATO valstybes, o ypač Ameriką.

• "*Bank of New York*" atleido dar vieną tarnautoją, atsisakiusią bendradarbiauti su bankinių operacijų tyrinėtojais. Tai *Svetlana Kudriavceva*, dirbusi banko skyriuje Londone. Bankas įtariamas "plovęs" iš Rusijos atsiųstus neteisėtai įgytus pinigus. JAV spauda stebisi, kad "visa Rusija yra milžiniška mafija". "*The Associated Press*" agentūra skelbia, kad Rusijoje veikia 5,700 gerai organizuotų nusikaltėlių gaujų.

• JAV prezidentas *B. Clinton* planavo susitikti su Kinijos prezidentu *Jiang Zemin* Naujojoje Zelandijoje, kur numatytas Pasaulio Prekybos organizacijos narių pasitarimas. Baltieji Rūmai skelbia, kad Amerika bandys pagerinti savo santykius su Kinija, kuri jaučiasi užgauta dėl jos ambasados pastato bombardavimo.

Redakcijos skiltis

Vaidai ir viltys

Tame milžiniškame margaspalviame žemyne visada nudžiungi, išgirdęs lietuvišką šneką. Būtų labai sunku gyventi tokioje aplinkoje, kurioje negalėtum sutikti lietuvių. Todėl progai pasitaikius, vis susibėgam draugėn, kartu praleidžiam vieną kitą valandėlę, apie rūpesčius pasišnekame, patarimo pasiklausime, vienas kito sėkme pasidžiaugiame. O iš ko labiausiai lauktum pagalbos ar bent užuojautos, jei ne iš savųjų? Žinoma, dažniau bendrauji su tais, su kuriais randi bendrą kalbą. Pasirenki savojo ratelio narius gal kiek ir pagal amžių, pagal bendrus interesus. Čia gyvenant, berods, visai neturėtų tarp mūsų atsirasti nesutarimų, vaidų, intrigų. Deja...

Prieš kurį laiką į redakciją atkeliavo ilgokas rašinys, kuriame gana smulkiai atvaizduota, kaip dėl kažkokių, neaiškių kilmės nesusipratimų labai nusilpo visa lietuviškoji veikla. Susidarė kažkokios priešiškos grupuotės, kurios viena kitą kaltina ir užgaulioja.

Net kelis kartus šį rašinį išnagrinėjus, niekaip nepasisekė surasti, o ką autorius siūlo, kad padėtis pagerėtų. Apie jokių pozityvų sprendimą nekalbama, jokios išeities nesimato. Jau tiek apie visokius vaidus prikalbėta, kad ir pagalvojau, o kokia bus nauda tokį rašinį paskelbus. Negi tik tiek, kad skaitytojai sužinos apie dar vieną dejonę, beje, jau kituose laikraščiuose kelis kartus paminėtą. Tačiau rašinio autorius kitaip mano: nesulaukęs išspausdinimo, ima bartis. Sako, būčiau kitam leidiniui išsiuntęs.

O dėl ko dažniausia vaidijamasi? Dėl visuomeninio "posto", dėl smulkaus vietinio verslo, net negalinčio atnešti didesnės naudos, o dažniausia – dėl nesugebėjimo vieniems kitus suprasti ir kartu imtis bendro darbo. Ar ne dėl kai kurių vadų, juokais vadinamų "rabinais", nuolatinių kivirčų gana žymi dalis

jaunesniųjų pasitraukė nuo lietuviškosios veiklos? Ar ne dėl dažno burbėjimo:

"Jau vėl ta plėšosi, vis tos garbės siekia..."

"Ir vėl ano nuotrauka į laikraštį įdėta..."

"O jau tų naujųjų tai visai nepripažįstu. Ir ko jie čia atsigrūdo..."

Gaila, bet tokio, net dar pusamžio bambeklio sąmonėje pasaulio vaizdas – visai sustingęs, o bet kokia naujesnė mintis jį tiesiog erzina. Išryškėja net patologiška neapykanta tiems, kurie ateina iš kitos kartos, iš kitos aplinkos. Ką belieka daryti, susidūrus su patologija? Nebent tik partiti kreiptis į gydytoją.

Mūsų telkinio lietuviai, kaip jau ne kartą su džiaugsimu esu minėjęs, gyvena gana sutartinai. Gal ir ne iš karto, bet vis tik, drįsčiau manyti, greičiau, negu kituose telkiniuose, įsijungia į darnią bendrą veiklą tiek vidurinioji ir jauniausioji pokario bangos ateivių karta, tiek visai neseniai atvykusieji. Prieš savaitę teko dalyvauti, aptariant labai gražų sumanymą: siūloma atkurti prieš ketvirtį amžiaus statytą dramos veikalą. Visiškai suprantama, kad tokiam užmojui reikės daug jėgų. Tačiau tiek veikalo autorius, tiek tame pirmajame svarstyme dalyvavusieji mato, kad gali tai padaryti. Gal net kiek kitaip, kaip pirmąjį kartą. Taip, kaip pats autorius savo kūrinį įsivaizduoja, kaip diktuoja praėjusių dešimtmečių patirtis. O koks džiaugsimas imtis tokių sumanymų! Juk tai reiškia ne ką kitą, kaip lietuviškosios veiklos atnaujinimą ir mūsų susitelkimą.

Nemaža lietuvių šiomis dienomis mini gražią sukaktį: lygiai prieš 50 metų jie atvyko į Ameriką. Daugeli jų išbloškė suvokimas, kad gimtinę užgrobė svetimieji, matydami juose kliūtį savo išsiviešpatavimui, kėsiniasi juos sunaikinti. Daug gražių darbų atvykėliai atliko šiame krašte. Labai svarbu, kad ši veikla būtų pratęsta.

BALTIJOS KELIO AIDAI

pakilimą. Nedaug kas dabar lankosi kaime, tad kiekviena šventė – laukiama.

Gražiai tada buvo sumanyta: beveik kas 10 km pastatyti nors kuklų paminklą, kryžių ar bent lauko akmenį, pasodinti giraitę. Vien tada prie kelio nuo Vilniaus iki Pasvalio buvo pastatyta net 50 simbolinių paminklų. Prie jų ir kitose vietose buvo uždegti laužai. Reikia tik įsivaizduoti, kokia laužų grandinė turėjo nusidriekti iš lėktuvo skrydžio ar dar iš aukščiau. Kai kur laužai buvo uždegti ir ši kartą. Tiesa, prieš kai kurių paminklų nebuvo nei laužų, nei žmonių. Tik medžiai, nors nuo vasaros sausros jau gelstelėję, bet gerokai paūgėję, saugojo šventą priminimą ir ramybę.

Kaip ir tada, taip ir ši kartą kauniečių susirinkimo vieta buvo greitkelio dalis prie Šilų kaimo – 105-ame kilometre nuo Vilniaus. Ilgomis eilėmis abėjose kelio pusėse išsiriškę įvairiaspalviai automobiliai ir autobusai liudijo apie dalyvių gausą. Kai pasibaigus šv. Mišioms Šilų bažnyčioje rinkosi žmonės prie koplytstulpio, skirto Baltijos keliui, skaisčia ir kaitria ugnimi plieskė didžiulis laužas, prie kurio spietėsi ne tik vaikai, bet vakarui atvėsus ir suaugusieji. Po išsakytų eilėraščių, nuskambėjusių dainos posmų susirinkusieji dėmesingai klausėsi garbingų svečių: buvusio Sąjūdžio Kauno Tarybos pirmininko, dabartinio Krašto apsaugos ministro Česlovo Stankevičiaus, Lietuvos Respublikos Seimo Pirmininko pavaduotojo Felikso Palubinsko, vietinio Raguvo seniūno Petro Šileikos, Kauno apskrities ir Kauno rajono savivaldybės vadovų pakilių kalbų. Lyg gėlės marga spalvėje minioje šmėžavo tautiniais rūbais pasipuošusios įvairių tautinių ansamblių šokėjos ir dainininkės, vyrišką tvirtumą reiškė pasitempę, šventinėmis uniformomis pasipuošę Šaulių sąjungos nariai.

Gražią iniciatyvą parodė

Kauno sveikuolių klubas, viename kelyje – nuo laužo iki laužo – surengęs šio klubo narių bėgimą. Kaip sakė klubo pirmininkas Petras Svenčickas, tai turi išreikšti ne stovėjimą, bet atkaklų veržimąsi į ateitį.

Tik gerokai sutemus baigėsi šventiniai minėjimai, ir žmonės, kas savivaldybių samdytais autobusais, kas savomis mašinomis vėl skubėjo į namus. Kažkuriame kilometre už Ukmergės, prie pakelės medžių degė paliktos žmonės, kurie, kaip ir dešimtys tūkstančių kitų, 1989 m. negalėdami patekti į Vilniaus kelią, vienas prie kito stovėjo Kaunas - Ukmergė kelyje ir taip Baltijos kelią pratęsė iki Kauno. O gal ir ne taip svarbu tada buvo, kur būti, kuriam kelyje sustoti. Visus kelius, kuriuose žmonės stovėjo, dainavo, degino žvakes ir kurstė laužus, buvo galima vadinti Nepriklausomybės keliu.

Šiek tiek liūdna buvo žiūrėti į vienišų žvakių liepsnelės. Argi tiek nedaug žmonių prisiminė 1989-ųjų liepnojančią viltį, argi tiek nedaug žmonių surado laiko būti savo tvirtėjimo kelyje? O gal ir pakviesti nebuvo arba buvo kviesti netinkamai. Perskaičiau tą pačią dieną "Kauno dienoje" atspausdintą kvietimą, kurį pasirašė "organizatoriai" ir sunku buvo su laikyti apmaudą, nes pagal jį, atrodo, jog laukiami buvo tik

Lietuvos Sąjūdžio atstovai – dabartinio Seimo nariai. O kur buvusio Lietuvos Sąjūdžio Seimo nariai, Kovo 11-osios Akto signatarai, Sąjūdžio grupių įgaliotiniai, visi buvę Sąjūdžio nariai, pagaliau Kauno rajono ir kitų rajonų gyventojai, kurie viską padarė, kad Baltijos kelias įvyktų, kurie savo rankomis ir širdimis kėlė ir gynė nepriklausomybę? Ar jie jau šiandien nereikalingi ir nelaukiami?

Kaip ir praeitais metais paminėtas Sąjūdžio įkūrimo dešimtmetis, taip ir Baltijos kelio dešimtmetis buvo tos progos, kai pamiršus partiskumą, "poziciją" ar "opoziciją", "valdančiuosius" ir "valdomuosius", buvo galima vėl vienas kitam ištiesti rankas, pasidžiaugti, kad net visą dešimtį metų gyvename ir tvarkomės laisvi. Deja, šiomis progomis nesugebėjome tinkamai pasinaudoti. Gal dėl to ir daugelis žmonių, kaip tos vėlyje paliktos pakelės žvakės, rusena ir gesta kas sau.

O Baltijos kelias gyvena savo gyvenimą. Naktį, ankstyryte ar dieną rieda šimtai naujesnių ir senesnių automobilių, nepabaigiamą naštą vis veža ir veža sunkiasvoriai sunkvežimiai, pakelėse savo darbus dirba ūkininkai. Ir tik medžių apsupti kryžiai ir koplytstulpiai bei pilki akmenys, papuošti rudeninėmis gėlėmis, mena ir saugo tikrąją tautos santarvės šlovę.

Malonu vėl susitikti Sąjūdžio bendražygiams. 1989-ųjų metų Zapyškio grupės įgaliotinis Rimas Jakštas ir Raudondvario grupės įgaliotinis Leonas Milčius.

Ukmergiečių pastatytas paminklinis akmuo "Baltijos keliui -10". L. Milčiaus nuotr.

PASAULIS IR LIETUVA

* **PRIKLAUSOMYBĖ.** Estija neperka Rusijos Federacijos (RF) elektros energijos, tačiau jų energetikos sistemos yra susijusios. Sustojus RF elektros sistemai, gali būti sustabdyta visa Estijos informacinės technologijos sistema. Taip vertina krizių komiteto vadovas E.N.Kross. (INTERFAX)

* **ATMETĖ MELĄ.** Latvijos ginkluotųjų pajėgų spaudos tarnyba paneigė Interfax'o pranešimus apie Latvijos karininkų pagalbą, rengiant islamo kovotojus Čėčėnijoje. Ši Rusijos agentūra buvo pranešusi ne tik apie Latvijos, bet ir apie kitų Baltijos valstybių karininkų talkininkavimą. (BNS)

* **ĮVYKIAI KAUKAZE.** Rusijos Vidaus reiklų ministerijos spaudos tarnybos pranešimu, apie 2000 kovotojų kontroliuoja 6 gyvenvietes Dagestane. Jiems vadovauja Šamil Basajev ir Chatab. Rusija bombardavo ir Čėčėnijos pasienio teritoriją. Čėčėnijos vadovybės vardu vicepremjeras Kazbek Machašev tai pavadino "Rusijos karo prieš Čėčėniją pradžia". Buvęs Rusijos pasienio tarnybos direktorius, Dūmos deputatas generolas Andrej Nikolajev tvirtina, kad Rusijos armija "ir Čėčėnijoje, ir Dagestane parodė nesugebėjimą vykdyti uždavinius vietiniuose konfliktuose". (INTERFAX)

* **GRUZIJAI NEREIKIA RUSIJOS KAREIVIŲ.** Gruzijos prezidentas Eduard Ševardnadzė, kalbėdamas per valstybės radiją, nurodė, kad reikia pradėti derybas dėl Rusijos karinių bazių buvimo Gruzijoje. Pagrindinis uždavinys dabar - išspręsti klausimus, išplaukiančius iš įprastinės ginkluotės mažinimo Europoje proceso. Turi būti sumažinta ginkluotė ir Rusijos karinėse bazėse Gruzijoje. (ITAR-TASS)

* **SUOMIJA IR NATO.** Suomijos gynybos ministerija pranešė, kad ruošiamasi pasirašyti bendradarbiavimo susitarimą su NATO palaikymo ir aprūpinimo agentūra. Ministerijos pareiškime teigiama, jog tai leis šalies ginkluotoms pajėgoms užtikrinti greitesnius ir pigesnius tiekimus bei geresnį aptarnavimą. Šis bendradarbiavimas neprieštarauja Suomijos, kaip neprisijungusios valstybės, dalyvaujančios Partnerystės vardan taikos programoje, statusui. Tokius susitarimus yra pasirašiusios Švedija, Austrija, Šveicarija. (REUTERS)

* **RŪPESTIS KOLONISTAIS.** Rusijos Valstybės Dūmos NVS reikalų ir ryšių su tėvynainiais komiteto pirmininkas Georgij Tichonov pareiškė, kad buvusiems SSRS piliečiams, gyvenantiems už Rusijos ribų ir netapusiems kitų šalių piliečiais, turi būti leista dalyvauti Rusijos parlamento rinkimuose. Atitinkama Rusijos pilietybės įstatymo pataisa bus pateikta svarstyti Dūmai rudens sesijoje. (INTERFAX)

* **BANDYMAS ĮTIKINTI.** Europos parlamento specialioji pranešėja Baltarusijos klausimais E. Schredter pareiškė, kad Parlamento pozicija Baltarusijos atžvilgiu priklausys nuo šios šalies valdžios ir opozicijos derybų rezultatų. Šiose derybose bus bandoma įtikinti A. Lukašenką grąžinti valdžią teisėtam parlamentui, garantuoti spaudos laisvę, nutraukti politinių oponentų persekiojimą. Be to, norėdama susilaukti Vakarų pripažinimo, Baltarusijos valdžia turi surengti laisvus parlamento ir prezidento rinkimus. Europos parlamentas artimiausiu metu gali priimti pareiškimą dėl A. Lukašenkos įgaliojimų pabaigos ir jo įvykdytos valdžios uzurpavimo. (BelaPAN)

* **LIETUVOS SPRENDIMAS.** Lietuvos vyriausybė priėmė sprendimą 2005 m. uždaryti pirmąją atominės elektrinės reaktorių. Sprendimas dėl antrojo bus priimtas po penkerių metų. Pirmojo bloko uždarymas kainuos apie 2,5 mlrd. dolerių (kitais skaičiavimais - iki 4 mlrd.). Lietuva viena negalės padengti tos sumos. Uždarymo datos nustatymas gali priartinti derybas dėl narystės Europos Sąjungoje. (REUTERS)

* **KADA BUS PATVIRTINTA SUTARTIS?** Po susitikimo su premjeru Andriu Škele prezidentė Vaira Vykė-Freiberga žurnalistams pareiškė, kad Latvijos - Lietuvos jūros sienos sutarties kuo greitesnis patvirtinimas yra svarbus užsienio politikos sumetimais - tai parodys, kad abi valstybės yra subrandusios ir pasiruošusios jungtis į platesnės struktūras. Latvijos delegacijos derybose dėl jūros sienos su Lietuva vadovas Maris Riekstinis mano, kad Latvijos Seimas patvirtins sudarytą sutartį, nors ji ir kritikuoja. Jis pastebėjo, kad dabartinė Latvijos vyriausybė taip pat pritaria sutarčiai, ją teigiamai vertina ir abiejų šalių prezidentai. (BNS)

* **TAUTIŠKUMAS.** Lenkijos ministras pirmininkas J. Buzek tvirtina, kad ir įstojusi į Europos Sąjungą Lenkija išliks lenkiška, kaip ir visada. Prisimindamas Popiežiaus Jono Pauliaus II žodžius, jis pridūrė, kad Lenkijos įnašas į Europos Sąjungą gali būti krikščioniškųjų vertybių priminimas. (DPA)

* **TIRIAMI RUSIJOS MAFIJOS VEIKSMAI.** Šveicarijos tardytojas Jean Daniel Devaux žurnalistams pranešė, kad sąskaitų Ženevoje ir visoje Šveicarijoje uždarymas, tiriant Rusijos korupcijos bylas, jau davė įdomių ir reikšmingų rezultatų. (ITAR-TASS)

Labanoro girioje, svečiuose pas aktorį Vytautą Grigolį

(Pabaiga. Pradžia – 32 nr.)

Nežinau, ar teatro kritikai pastebės kokį skirtumą tarp kaunietiško ir vilnietiško V. Grigolio. Tikriausiai ne, nes visur buvo ir yra ta pati nepaprastai ryški asmenybė, savitas, kietas charakteris ir didelis profesionalumas. Jo atliktų vaidmenų su niekuo sumaišyti negalima, kaip ir pakartoti. Paprasčiausiai – tokių daugiau nebebus. Gal bus geresni ar blogesni, bet tokių – specifiškai grigoliškų – tikrai ne.

Yra spektaklių, kurie tarsi persekioja: jų vaizdas, garsas, kažkokia specifinė nuotaika taip įsirėžia, kad kur bebūtum ar ką bedarytum, jie vis stovį akyse arba skamba ausyse. Lyg ir nenorėtum, kad tai kartotųsi, bet ir vėl svajoji tą gerą jausmą pergyventi. Tokiu virusu man bene ryškiausiai yra užkrėstas "Maskaradas". Tikriausiai režisieriaus valia besąlygiškai savo sumanymui pajungusi aktorių meninę energiją, visą įmanomą dinamiką, vaizdą ir garsą, sukurią tokią emocinį siautulį, kuris persipila per sceną ir ilgam paskandina žiūrovą.

Į klausimą, kodėl taip yra, kiek režisierius ar aktorius gali atitolti nuo pjesės, nuo jos autoriaus pirminio sumanymo, aktorius atsakė:

– Dramaturgas, pjesė – tik pagrindas režisieriaus ir aktoriaus darbui. Negalima reikalauti, kad režisieriaus pastatytas spektaklis ar aktoriaus sukurtas vaidmuo atitiktų dramaturgo sumanymą, jo įvaizdį. Kiekvienas iš šių trijų kūrėjų yra savas menininkas. Todėl nei vienuo spektaklių, nei vienuo vaidmenų nebūna. Gal tuo teatras ir puikus, kad jis, kaip ir tektantis vanduo arba degantis laužas – visą laiką kitoks. Nors kartais iš gyvų dramaturgų susilaukiame ir priekaištų, kad ne taip jų buvo sumanyta.

Pergyvenant, kad teatrui, kaip ir kultūrai apskritai, dabar ne patys geriausi laikai, nostalgiskai prisimenant, kaip būdavo veržiamasi į teatrą ir gaudomas kiekvienas laisvesnis žodis, lietuviškos tautinės savimonės užuomina, aktorius visa tai aiškino labai paprastai:

– Lietuvos teatras visada buvo aukšto lygio. Lyginant su Vakarų teatrais, tą ir dabar galima matyti. Tik reikia neatitrūkti nuo savo šaknų. Antra, teatras visada galėjo pasakyti šiek tiek daugiau negu buvo oficialiai leidžiama. Mokėjome ir kalbėti, ir išgirsti "tarp eilučių". Trečia – teatre kaip ir sporte, taip

pat yra politikos, jei tik ją norime rasti. Suprantama, kad šiandien, kai apie viską galima kalbėti ir kalbama tiesiai, išlaikyti masinį žiūrovą vien aukštu meniniu lygiu yra sunku. Tad teatrui yra du keliai: arba išlaikyti aukštą lygį ir neskaitlingus, tą lygį atitinkančius žiūrovus, arba pasiduoti žemam skoniui ir "masinės kultūros" agresijai. Matome, kad į Lietuvą plūstanti Vakarų masinė kultūra yra pavojingai agresyvi. Galima guostis nebent tik tuo, kad inteligentijos poreikis savo kultūrai ir valdžios dėmesys jai bus stipresnis už visas finansines krizes.

Kokį gražų kelio gabalą benueitum, ar didelį darbą padarytum, visada lieka klausimas: "O kas toliau?"

– Žinau, kad R. Tuminas žada pagal A. Čechovą statyti "Platonovą". Gal ten teks vaidinti, – garsiai mąstė aktorius. O šiaip V. Grigolio planai ateičiai neįprastai paprasti: teatre "nenukristi nuo bėgių", sodyboje pasodinti gražų sodą ir sulaukti jo vaisių. Patinka žvejoti. Bet visų svajonių viršūnė – žirgas. Labai jau myli žirgus. Kiek jam čia būtų vietos! Tik ką reikėtų daryti žiemą, kai ilgomis savaitėmis tenka užrakinti duris ir visiems išvykti į Vilnį?

Šis atsakymas ir paaiškino, kodėl Valstybės dienos proga po atviru dangumi – Kauno Santakoje, vaidinant Juozo Grušo spektaklyje "Herkus Mantas", jis tik vienas su žirgu sugebėjo tiesiai užjoti į statų šlaitą ir susilaukti žiūrovų aplodismentų. Nesigyrė, bet tik vėliau sužinojau, kad savu laiku jojimo varžybose yra net ir laurus skynęs.

Galima ilgai kalbėti, lauže sudeginti ne vieną glėbį malkų, galima sulaukti, kol ankstyva aušra ims gesinti žvaigždes, bet taip ir nesuprasti, ko daugiau yra santūrioje V. Grigolio kalboje ir jo asmenyje – talentingo teatro ir kino aktoriaus, rūpestingo vyro ir šeimos tėvo, linksmo ir impulsyvaus humoristo, gero draugo, ar visko po lygiai. Į tai pats aktorius atsakė:

– Vis tik man įdomesni ir malonesni tragifarsiški žanrai, tokie kaip "Ričardas III". Bet tik teatre. Manau, kad už scenos lieku savimi. O koks – kitiems geriau matyti.

Vieną kitą aktoriaus charakterio bruožą paryškino ir žmona Nijolė:

– Rūpestingumo ir dėmesio tikrai nestokoju. Kur bebūtų, visada paskambina arba parašo. Prisimena visas

šeimos šventes. Laiškuose nupiešia kokį nors šaržą, dažniausiai juos rašo su humoru, eilėmis. Net man po gimdymų į ligoninę siųsdavo pripaišytus humoristinius laiškelius. Gal dėl to ant jo ir supykti rimtai negalima.

"Ričardo III" premjeros proga Dramos teatro išleistame buklete aktorius V. Grigolis rašo: "Ričardas – žaidėjas artistas. Ir jis laimi iki tam tikros ribos. Jis nori vis daugiau ir daugiau, jis nustebe, kad jam laimė pati eina į rankas. Kol ruletė padaro savo: jis pralošia viską – ir savo sielą, ir savo kūną."

Žiūri į šį smulkų, dar tik už poros metų penkiasdešimtmetį besirengiantį švęsti vyrą, kuris taip ramiai daužo bebaigiančius degti nuodėgalius, ir negali suprasti, iš kur toks didelis alkis pragariškai sunkaus vaidmens, kai ilgas valandas visa aktoriaus esybė kankinasi Šekspyro sukurto herojaus valdžios, intrigų, meilės ir mirties, visų žemiškųjų nuodėmių katilė. Ir ko dar po tokio vaidmens, po išsunkiančio persikūnijimo benorėti? Gal tik Labanoro girios tylumos, laužo liepsnos ir gurkšnio šalto alaus, nes tikrai didelio talento ir sielos žmogui dažniausiai tiek nedaug reikia.

Dr. Leonas Milčius

Apmąstymai iš Ellicott miestelio

PRAEITIES IR DABARTIES STABAI

Bevartydamas liepos 9 d. "Respubliką", nustebau ke-tvirtame puslapyje išspausdintoje nuotraukoje pamatęs save prie didžiulės Stalino statulos. Foto žurnalistas nuplėškino mane ne Stalino pagerbti atėjusio, bet savo akimis pamatyti, kaip tie raudonieji balvonai bus Grūto parke išstatyti.

Dar prieš atvykdamas vasaroti į Lietuvą, skaičiau apie audrą, kilusią dėl tų sovietinių statulų. Nors savo laiku Lietuvos spaudoje ir piktingausi, kad Vilniaus Žaliąjį tiltą "tebesaugo" raudonarmiečių statulos, tačiau man atrodė, kad geras sumanymas suvežti visus tuos sovietinius balvonus į vieną vietą, kad ateinančios kartos matytų, kaip pavergtą tautą buvo priversta garbinti savo kankintojus ir kokius stabus nulipdė mūsų skulptoriai dėl gardesnio duonos kėsio. Ir taip birželio 28 d. atsidūriau autobuse drauge su Seimo nariais ir svečiais pakeliui į Grūto parką. Jau bevažiuojant kilo diskusijos dėl tų statulų. Ir vieni, ir kiti stengėsi nuteikti Seimo narius, dalindami savuosius pareiškimus. Antanas Terleckas, kaip ir visada, važiavo su pilnu portfeliu įvairių rašinių ir memorandumų. Įdomus

tas Terleckas! Nežiūrint sovietinių kalėjimų, jis išliko tvirtas kaip ažuolas, tiek savo išvaizda, tiek įsitikinimais. Pamatęs mane tuoj prabilo: "Matai, ponas Juozai, ar ne tiesą aš sakiau apie Vagnorių? Jei ne jūsų Adamkus, jis ir šiandieną mulkintų Landsbergį ir visą Lietuvą". Iš tiesų, dar 1993 metais A. Terleckas Seimo posėdžių salėje dalindavo savo rašinius, nukreiptus prieš A. Šleževičių ir G. Vagnorių, o pastarajam antrą kartą tapus premjeru, pranašavo nelaimę Lietuvai. Dabar autobuse jis įtikinėjo to sovietinių skulptūrų parko naudingumą, aiškindamas, kad skulptūrų sunaikinimu suinteresuoti ... komunistai ir "artimasis užsienis".

Bevažiuojant abejose kelio pusėse matėsi skurdžios, prie žemės palinkusios trobelės ir prie jų bežaidžiantys murzini vaikai. Bet tolumoje pasirodė didžiulis pastatas ir po kelių minučių atsidūrė prie vadinamo "Hesonos" klubo vartų, kur ir yra kuriamas skulptūrų parkas. Prie vartų budintys apsaugos vy-

rai įleido mūsų autobusą į didžiulę aikštę, kur mus pasitiko pats savininkas Vilius Malinauskas. Jis aukšto ūgio, stambaus sudėjimo suvalkietis, savo ūgiu, griežta kalba ir aiškiai matomu atkaklumu bei ryžtu man labai priminė kitą suvalkietį – žymų išeivijos veikėją a.a. dr. L. Kriaučeliūną.

Nedelsdami visi žygiavome į parką prie skulptūrų. Pirmoji iš jų – "visų tautų mokytojas" Stalinas. Nežinau

ar kur kitur pasaulyje, nebent jo gimtojoje Gruzijoje, jis gali puikuotis erdvioje aikštelėje tarp medžių. Nusisekė Josifui Lietuvoje. Tėvus jis išvežė į Sibirą, o jų sūnus atsivežė jį iš kažkokio sandėlio ir pastatė gražioje gamtoje tyru oru pakvėpuoti. Po to pasirodė, kad ir kiti sovietiniai balvonai nusipelnė sau atskirų aikštelių. Kurių pje-destalai buvo suskaldyti, jiems iš cemento išlieti nauji, kurių metalinės galvos buvo

nusukinėtos, bus vėl pritvirtintos.

Mums bevaikstant tarp tolokai viena nuo kitos pastatytų skulptūrų, sunkvežimiai užė, veždami juodžemį, kurį darbininkai pylė į aikštelės. Mat žemė ten prasta – smėlis, taigi be juodžemio neaugs žolė. Nepajutau, kaip išsitarčiau, kad betrukis tik gėlyčių. Mano žodžius pagavo televizija ir vakare, per žinias tai perdavė.

Ne taip aš įsivaizdavau tą statulų parką. Maniau, kad taip, kaip Lenkijoje, jos bus sustatytos viena šalia kitos. Jei jos apdaužytos, be galvų, (Nukelta į 6 p.)

V. Malinauskas (viduryje) aiškina parko steigimo planus. Pirmasis iš kairės – Seimo narys, komiteto pirm. Ž. Jackūnas, pirma iš dešinės – Seimo narė R. Hofertienė. J. Gailos nuotr.

(Atkelta iš 5 p.)

PRAEITIS IR DABARTIES STABAI

be rankų, tokios ir bus paliktos, taip, kad dabartiniai tirtonai, bestatą sau paminklus, matytų, kas jų laukia. O, tiesa, V. Malinauskas aiškino, kad prie statulų bus lentelės su užrašais apie jų niekšingus darbus, kad per parką bus ištiestas kilometro ar ilgesnis geležinkelis su gyvuliniais vagonais – tokiais, kuriais žmonės buvo tremiami į Sibirą. Parko lankytojai bus vežiojami tais vagonais. Taip pat bus pastatyta ir arbatinė, kokios būdavo Sibire, lankytojams atsigaiivinti arbata ar kitais gėrimais...

Seimo nariai, o ypač Švietimo, mokslo ir kultūros komiteto pirm. Ž. Jackūnas pateikė daug klausimų V. Malinauskui. Kodėl, pavyzdžiui, tas geležinkelis, juk konkurso sąlygose, kurį "Hesona" laimėjo, to nebuvo. V. Malinausko atsakymas buvo trumpas: ten juk nebuvo parašyta, kad geležinkelio nebūsim galima praveisti. Panašūs buvo atsakymai ir į kitus klausimus. Deja, reikia pripažinti, kad V. Malinauskas savaip yra teisus. Jis laimėjo konkursą, jis kuria parką, remdamasis 1998 m. gruodžio 31 d. Vyriausybės nutarimu, kuriame rašoma: "Igaluoti Kultūros ministerijos Kultūros vertybių apsaugos departamento direktorę Dianą Varnaitę pasirašyti su viešąja įstaiga – "Hesonos" klubo skulptūrų panaudos sutartis, kuriose būtų nustatyta, kad skulptūrų naudotojas įsipareigoja saugoti perimtas skulptūras kaip kultūros paminklus ir įkurs jų ekspoziciją visuomenei lankyti". Pasirašė Ministras Pirmininkas Gediminas Vagnorius ir Kultūros ministras Saulius Šaltenis. Taigi, sėkmingai besidarbuojantis verslininkas V. Malinauskas, jau išleidęs virš milijono litų, kuria parką – išpūdingą poilsiavietę taip, kaip jis išmano ir aišku taip, kaip jam ir jo verslui naudinga, visiškai neprasižengda-

mas įstatymams.

Apžiūrėję parką, buvome pakviesti pasivaikšioti firmos gamintomis gėrybėmis: marinuotais grybais, česnakais, kurie net 65 pavadinimais eksportuojami į Vokietiją, Prancūziją, Italiją, Izraelį. Firmoje dirba keli šimtai darbininkų, o visa teritorija siekia apie 200 hektarų. Stebino didžiulis namas. Sakyčiau, ne namas, bet rūmai, apjuosti pieva, kokios niekur Lietuvoje nebuvau matęs, bei dekoratyviniais krūmais ir medžiais. Netoliese tvenkinys, kitoje pusėje – aptverta aikštė, pripildyta smėliu ir žaislais žaisti anūkams. Pirmame rūmų aukšte – firmos raštinės, kituose – gausi Malinauskų šeima: sūnus, dvi dukterys, anūakai, viso – 13 asmenų. Jis tremtinių sūnus, buvęs marijampolietis, nuo 1978 metų "Komunaro" kolūkio pirmininkas, 1983 metais pradėjęs kurti Grūto miške Dzūkijoje. Čia buvo pelkė, o dabar – ištaigingi, prabangūs rūmai, nuostabiai sutvarkyta aplinka.

Autobusas riedėjo Vilniaus link. Pakeleję vėl skurdžios trobelės ir bežaidžią murzini vaikučiai. Jie taip arti "Hesonos" parko, bet jiems taip toli nuo tų, kurie žaidžia žaislais perkrautoje smėlio aikštėje, apsaugoti tvorų ir ginkluotų sargų. Keistas tas mūsų likimas. Vienų tremtinių vaikai net negalėjo įstoti į aukštąsias mokyklas ar gauti geresnio darbo, kiti į jas ir įstojo, ir tapo kolūkių pirmininkais, o šiandien gyvena neišpasakytoje prabangoje.

Autobuse Seimo nariai skeptiškai vertino V. Malinausko parko planus. Buvo aišku, kad atimti iš V. Malinausko jam veltui atiduotas skulptūras, jei teisiškai ir būtų įmanoma, tektų atlyginti milijoninius nuostolius. Jis sutiko atsižvelgti į visus pasiūlymus ir keitimus dėl statulų išdėstymo ir atrodo, kad su tuo teks ir taikytis.

Dar kartą žvelgiu į "Laboros" ir kitų visuomeninių organizacijų pareiškimą, sukelusį visą tą triukšmą. Pareiškime, skirtame Prezidentui, Seimo Pirmininkui ir Ministrui Pirmininkui, priekaištaujama, kad nei Prezidentas, nei Vyriausybė (kažkaip praleidžiant Seimo Pirmininką) nereagavo į visuomenės ir visuomeninių organizacijų protestus. Prašoma skulptūras išvežti iš Grūto miško. Jį pasirašė 25 atstovai. Susidaro įspūdis, kad norėta padaryti sąrašą kuo ilgesnį, nes net penki iš pasirašiusių – iniciatyvinės grupės nariai, vienas Australijos LB veikėjas (!), keturi atstovaujantys Lietuvos Laisvės Kovų sąjūdžiui, du – Lietuvos Vietinės rinktinės karių sąjungai. Ironiška, kad tarp pasirašiusių matau pavardes tų, kurie dar prieš metus ar du taip piktnosio ir puolė žiniasklaidą, atskleidžiančią ministrų nekompetenčiųumą ir piktnaudžiavimą. Žiniasklaida net buvo pavadinta "purvasklaida"!

O jei Kultūros ministro kėdėje būtų sėdėjęs ne nemokša, bešvaistas kultūrai skirtas lėšas, dalinąs darbo vietas savo ir pažįstamų draugams, beplanuojąs "kalnų

Stalinas jau įsikūrė Dzūkijoje.

puotas", nuvedęs "Lietuvos aidą" prie bankroto ribos, tai gal būtų buvęs įkurtas tikras Genocido aukų muziejus šu tinkamai sustatytomis būdelių statulomis, parodantis atėinančioms kartoms, koki baisų laikotarpį mūsų tautai

teko išgyventi. Deja, dabar ši pareiškimą pasirašiusieji tada to neįžvelgė. Man regis, kad baisiau už metalinius stabus yra gyvų statulų kūrimas ir jų garbinimas.

Juožas Gaila

V. Malinausko rūmai Grūto parke.

Autoriaus nuotraukos.

Lietuvos ambasados pranešimas SEIMO DELEGACIJA – VAŠINGTON

Pranešame, kad rugsėjo 12-17 d. Vašingtone lankysis Lietuvos Respublikos Seimo delegacija, vadovaujama Žmogaus ir piliečio teisių bei tautybių reikalų komiteto pirmininko, Tarpparlamentinės Lietuvos-JAV grupės vadovo Emanuelio Zingerio. E. Zingeris priklauso Seimo Tėvynės sąjungos - Lietuvos konservatorių (TS-LK) frakcijai. Delegacijoje yra šie Seimo nariai:

Vilija Aleknaitė-Abramikienė (TS-LK), Juozas Bernatoni-

(LDDP), Vytautas Bogušis (LKDP), Rimantas Dagys (LSDP), Kęstutis Glaveckas (LCS), Zygmunt Mackevič (TS-LK), Alvydas Medalinskas (nepriklausomas narys); Saulius Pečeliūnas (LDP).

Seimo delegacija pratęsia tradiciją kartą metuose aplankyti Vašingtoną. Kaip ir visuomet Seimo nariai susitiks su Senato, Atstovų rūmų nariais, JAV Administracijos atstovais. Susitikimų metu bus siekiama supažindinti su Lietuvos užsienio politikos

tikslais. Lietuvos parlamentaramai supažindins JAV pareigūnus su rugsėjo 1 d. Lietuvos vyriausybėje patvirtintu Lietuvos narystės NATO veiksmų planu. Žymią vietą pokalbiuose taip pat užims Lietuvos – JAV ekonominio bendradarbiavimo plėtotė, tolesnis JAV investicijų pritraukimas į Lietuvos ūkį, sovietų ir nacių genocido II pasaulinio karo metu padarinių pašalinimas, Ignalinos atominės elektrinės perspektyvos.

Seimo delegacijos vie-

ščiui nekainuos Lietuvai, kadangi visas kelionės ir pragyvenimo išlaidas padengia Vašingtone įsikūrusi nevyriausybė JAV organizacija

"The Center for Democracy". Minėta organizacija taip pat rengia ir šio vizito programą.

Darius Degutis

The World is Changing!

Can you afford not to have Internet Access? Xcelnet offers you One full Year of Unlimited Internet Access for \$125 with this ad. Web Hosting Starts at 19.95 / month.

Call now 216-382-9033

You will be online today. Guaranteed. Tired of busy signals? Excellent Service. Free E-Mail & Web Space.

SUPPORT IN LITHUANIAN AVAILABLE

Don't have a computer? We have new and refurbished systems starting from \$399.

Monitors and Printers available.

Jaunimo puslapis

Skyriaus vedėja – Rita Augienė

JAUNIMO SUSITIKIMAI PRANCŪZIJOS KAIMELYJE

Gintarė Milčiūtė

Metai iš metų vis daugiau krikščioniškojo jaunimo iš Lietuvos vyksta į mažą Prancūzijos miestelį Taizé (tariama: Tezé). Tai čia tūkstančiai ir dešimtys tūkstančių iš skirtingų šalių atvykusių jaunuolių geriau pažįsta ne tik tikėjimo tiesas – pačią tikėjimo esmę, bet įgyja gražią galimybę bendrauti, iš tiesų pasijusti tais pačiais Dievo vaikais, visai kitomis akimis pažvelgti į pasaulį, į ateitį. Pažinimas ir supratimas, kad pasaulio jaunimas turi ir gali turėti daug daugiau bendrumo negu skirtingumo, teikia ne tik optimizmo, pasitikėjimo, bet žadina norą dar daugiau pažinti, tobulėti ir atskleisti save kitiems. Taizé brolių bendruomenė – tai nepakartojamas reiškinys pasaulyje, kurio reikšmę ateiviai, žmonės, kuriems skirta gyventi trečiajame tūkstantmetyje, sunku pervertinti.

Manau, kad daugeliui, gal dar negirdėjusių ar nepakankamai susipažinusių su Taizé bendruomene, gali kilti daug klausimų. Nors į kelis iš tokių galimų klausimų ir norėčiau atsakyti, nes keletą mėnesių teko tiesiogiai dalyvauti šios bendruomenės veikloje.

Bendruomenės pradžia siejama su Antrojo pasaulinio karo pradžia, kai brolis Roger (*Roger Schutz*), baigęs teologijos studijas, dviračiu iš Ženevos atkeliavo į Prancūziją. Jis ieškojo vietos vienuolių bendruomenei, kuri galėtų įgyvendinti susitaikymą tarp krikščionių. Burgundijoje gyveno jo dėdė, kuris pasiūlė apžiūrėti keletą netolimos apylinkės parduodamų namų. Taizé kaimelyje kaip tik buvo vienas gana didelis ir nebrangus namas. Nors pats kaimas atrodė be galo skurdus (jame tuo metu nebuvo net elektros), brolis Roger pasiliko jame. Apsispręsti paskatino vienos senos kaimelio moters prašymas: "Nepalikite mūsų, jei jūs išvažiuosite, mes vėl jausimės tokie vieniši!". Kas būtų pagalvojęs, kad maždaug po dvidešimties metų į šį Prancūzijos kaimelį ims plūsti jaunimas iš viso pasaulio!

Iš pradžių brolis Roger buvo sumanęs įkurti dvylikos brolių bendruomenę. Jam asistavo Taizé, prie jo po truputį ėmė jungtis ir kiti broliai. Jų gyvenimo ritmą sudarė bendra malda ir darbas.

Karo metais Roger padėdavo pabėgėliams, slėpdavo nacių persekiojamus žydus. Kartu su broliais noriai meldavosi kaimelio gyventojai, vaikai. Ir taip jau atsitiko, kad bendruomenėn buvo priimtas trylikmetis brolis. O šiuo metu Taizé bendruomenėje gyvena apie šimtas brolių iš maždaug dvidešimties pasaulio valstybių. Kaip ir anksčiau, kasdien vyksta trejos bendros pamaldos, Šv. Rašto studijos ir darbas. Bendruomenė pragyvena tik iš savo darbo: ji nepriima nei aukų, nei dovanų. Broliai atsisako net asmeninio palikimo. Jį gavę, išdalina vargšams.

Kai brolis Roger kūrė bendruomenę, jis neturėjo kažkokio platesnio tikslo už pačios Evangelijos įgyvendinimą. Tačiau dabar jau drąsiai galėtume teigti, kad ši bendruomenė teikia nepaprastai didelę dovaną, priimdama jaunos žmonės ir jiems atverdama Evangelijos turtus. Kas savaitę Taizé vykstančiuose susitikimuose dalyvauja keli tūkstančiai jaunuolių iš įvairiausių pasaulio žemynų. Jie atvyksta, kad per maldą, darbą ir paprastą bendravimą priartėtų prie Evangelijos šaltinių. Kai kurie galbūt pirmą kartą gyvenime atsiverčia Bibliją, pajunta bendros maldos grožį ir svarbą, atranda gyvenimo prasmę.

Taizé bendruomenė – ekumeninė, skelbianti susitaikymą tarp įvairių krikščioniškųjų bažnyčių. Katalikai, protestantai, ortodoksai – visi gali dalyvauti bendroje maldoje, tačiau, jei nori, gali ir atskirai aukoti Šv. Mišias ar susirinkti protestantiškoms pamaldoms. Kiekvienas gerbiamas, koks jis bebūtų. Br. Roger labai šiltai bendravo su Popiežium Jonu XXIII. Dabartinis Popiežius Jonas Paulius II taip pat buvo apsilankęs Taizé, o br. Roger kiek-

vienais metais su juo susitinka Romoje. Taizé broliai niekada neprašo, kad pas juos apsilankęs jaunimas grįžęs namuose imtų kurti Taizé grupes. Jie visuomet ieško būdų, kaip jauni žmonės galėtų įsijungti į savo miesto ar kaimo parapijos gyvenimą.

Kiek man pavyko sužinoti, pirmą Lietuvos ryšių su Taizé pradžia – iš tiesų, labai įdomi. 1990-ųjų pavasarį trys mokinukai iš Kauno svečiavosi Taline, kur atsitiktinai susipažino su vienu jaunuoliu iš Norvegijos – Janu. Jis buvo atvykęs į Taliną bendruomenės brolių prašymu, kad pakviestų jaunos krikščionis į Taizé bendruomenės ruošiamą Šiaurės šalių jaunimo susitikimą Linčiopinge Švedijoje. Buvo planuota apsilankyti Estijoje ir Latvijoje. Atvykimui į Lietuvą reikėjo vizos, be to, nebuvo jokių ryšių su jaunimu iš Lietuvos. Galėtume prisiminti ir tuometinę situaciją Lietuvoje. *Juk tai buvo tuoj pat po nepriklausomybės paskelbimo, kai Lietuva dar nebuvo pilnai pripažinta pasaulio valstybių, o ateitis tuo pat metu atrodė ir šviesi, ir miglota.* Prie ryšio su Janu užmezgimo labiausiai iš tų trijų vaikų prisidėjo Tomas Lingė, kuris mokėsi tuometinėje J. Jablonskio vidurinėje sustiprintos anglų kalbos klasėje. Norvegui atrodė labai keista, kad 10-11 metų vaikas gali šnekėti angliškai. Vaikų paskatintas, Janas ryžosi atvykti Lietuvon, net ir be reikiamo leidimo. Po jo apsilankymo į susitikimą Linčiopinge gegužės pabaigoje birželio pradžioje išvyko 21 lietuvis, 60 latvių ir 200 estų. Tų pačių metų rudenį į Taizé kaimelį Prancūzijoje išvyko pirmoji lietuvių grupė.

Šiuo metu iš Lietuvos atvyksta jau žymiai daugiau žmonių.

(Pabaiga – kitame numeryje)

Neseniai atvykusiems į Ameriką IMIGRANTAI IR PABĖGĖLIAI

Raimonda Mikatavage
35

PASIRŪPINKITE SAVO SAUGUMU

Legaliai atvykę užsieniečiai – ne imigrantai (pvz., turintys turistų ar studentų vizą) – neprivalo registruotis.

• Daugumoje vietų įstatymai draudžia medžioti laukinius žvėris ar žvejoti be leidimo. Be to, šią veiklą reguliuoja ir kiti įstatymai, su kuriais privalote susipažinti ir jų laikytis.

• Pagrindinės laisvės – žodžio, religijos, susirinkimų – JAV yra garantuotos kiekvienam.

• Atsidėkojant už pagalbą, netinka policininkui ar vyriausybės tarnautojui duoti "arbatpinigių".

• Jeigu jums suteiktas pabėgėlio statusas, negalite grįžti į savo gimtinę. Priešingu atveju jums gali būti uždrausta vėl atvykti į JAV.

Kaip imigruoti?

Imigracijos klausimams skirta daug knygų. Tačiau daugelis iš jų pasensta, vos tik išleistos. Kiekvieno žmogaus imigravimo aplinkybės yra skirtingos, reikalavimai nuolat keičiasi, o leidimas imigruoti priklauso nuo daugybės besikeičiančių veiksnių. Todėl jūs turėsite gauti pačią naujausią, konkrečią jums galiojančią informaciją. Patarčiau kreiptis į kvalifikuotą advokatą, besispecializuojantį imigracijos klausimuose.

Paskambinę į vietinį Imigracijos ir natūralizacijos tarnybos (*Immigration and Naturalization Service – INS*) biurą, taip pat galite gauti reikalingas formas ir informaciją. Šio biuro adresą ir telefono numerį rasite telefonų knygoje. Taip pat galite susisiekti su centrine INS būstine, kurios adresas: 425 I Street, N.W., Washington, DC 20536, telefonas 1-202-514-4316. Jeigu jau žinote, kokių jums reikia formų, paskambinkite telefonu 1-800-870-3676 ir užsisakykite jas nemokamai.

Kai atvykote į JAV, jums buvo išduota kortelė I-94. Tai

maža, 3x5 colių dydžio kortelė, vadinama "leidimu atvykti į šalį" (*entry permit*). Joje nurodytas jūsų vardas bei pavardė, gimimo data bei vieta ir atvykimo į JAV data. Jeigu jums leista pastoviai gyventi JAV, šioje kortelėje taip pat bus nurodytas INS bylos numeris (vadinamasis "A" numeris). I-94 kortelė yra svarbus dokumentas. Pasidarykite jos kopiją ir nešiokitės tiksliai kopiją. Originalą laikykite saugioje vietoje ir paaimkite ją tik tada, kai prireiks oficialiems tikslams.

Nuo 1997 metų įsigaliojo kai kurios papildomos griežtos imigracijos taisyklės. Svarbiausios iš jų:

1) turite per vienerius metus užpildyti dokumentus, jei jums gresia politinis persekiojimas (*political asylum*);

2) negalėsite grįžti į JAV trejus metus, jei užsibūsime 180 dienų ilgiau, negu nurodyta jūsų vizoje; negalėsite grįžti 10 metų, jei užsibūsime ilgiau kaip metus;

3) INS darbuotojai turi teisę neįleisti pabėgėlio, atvykusio į oro uostą, jeigu jis neturi reikalingų dokumentų ir negali įtikinamai įrodyti, jog sugrąžintam į gimtinę jam gresia persekiojimas. Daugelis pabėgėlių nesugeba aiškiai įrodyti, jog bijo persekiojimo, todėl būna išsiunčiami atgal.

"Žalią kortelę" – tai dokumentas, liudijantis, kad jūs esate teisėtas nuolatinis JAV gyventojas. Ši kortelė suteikia teisę dirbti, įgalina laisviau keliauti, išsikviesti su tuoktinį ir nevedusius vaikus į JAV. (Kai gausite pilietybę, galėsite pateikti prašymą, kad būtų leista atvykti ir jūsų tėvams.)

Advokatai, padedantys sutvarkyti imigracijos dokumentus

Apskritai patariu pasikonsultuoti su advokatu, besispecializuojančiu imigracijos klausimuose. Dauguma advokatų, dirbančių šioje srityje, yra Amerikos imigracijos advokatų asociacijos (*American Immigration Lawyers Association – AILA*) nariai. Būtų gerai, kad jus rekomenduotų pažįstamas, kuris jau naudojosi vietinio advokato paslaugomis. Tačiau galite ir be rekomendacijų paskambinti į AILA telefonu 1-202-371-9377. Asociacijoje yra visų valstijų advokatų – šios organizacijos narių sąrašai. Dažniausiai už pirmą apsilankymą pas advokatą mokėti nereikia.

PASIVAIKŠČIOJIMAI PO ŽALIUOSIUS RŪMUS

Orinoko avantiūra

Jonas Dunduras

48

(Pabaiga)

Laikui bėgant ir žvalgant šabone, stebint indėnus, gaminančius valgi, valgančius, žaidžiančius su vaikais, besipuošančius, miegančius, besigrumiančius suvaidintose dvikovose, kurios neretai pavirsta tikromis muštynėmis, matant juos šokančius, drožiančius strėles ir labai kieta medžio lankus, išryškėjo jų gyvenimo bruožai. Vertėjui Pedro lydint, sekiojant indėnus džiunglių takais, dominantis jo aiškinimais apie medžius, krūmus, lianas, įvairiausių augalų lapus ir jų savybes, o taip pat jam vertėjaujant, klausantis indėnų pokalbių, legendų, minčių apie šį ir kitą – pomirtinį – pasaulį, susirinko daugybė ryškių įspūdžių.

* * *

Yanomami, kalbėdami apie kokią ateinančią tos dienos įvykį, jo būsimąjį laiką parodo pirštu rytų-vakarų dangaus skliaute. Šis gestas reiškia, jog tai įvyks: kelionė prasidės, eisime medžioti ar žuvauti, kai saulė bus atslinkusi į tą danguje pirštu parodytą tašką.

* * *

Ilgesnės kelionės ilgis apibūdinamas tuo, kiek jai reikėjo ar reikės "miegu". Paprastai nekeliaujama ilgiau, negu "dviejų miegu" – dviejų dienų atstumu.

* * *

Yanomami skaičiuoja tik iki dviejų. Viskas virš dviejų yra apibūdinama kaip "daug" (yanomamiškai – "bruka"). Išskyrus strėles, nieko daugiau, kaip dviejų, jiems nereikia.

* * *

Yanomami mėsą valgo tik labai sukepintą. Kraujas ar sultys mėsoje, jų supratimu, turi kažkokį ryšį su kanibalizmu. Tokių sąsajų jie labai bijo.

* * *

Sumedžiotų paukščių galvos atiduodamos suvalgyti moterims. Atrodo, jog šio patiekalo įdomybė yra galvų smegenys, neatitinkančios vyriško skonio reikalavimų.

* * *

Svarbiausi skanumynai Yanomami "gastronomijoje"

yra medus ir beždžionės galvos smegenys. Įvairius vikšrus ir lervas jie valgo su pasigėrėjimu. Kugelis Yanomami kulinarijoje dar nežinomas. Galėjau išmokyti, bet neturėjau grietinės. O be grietinės kugelis – nevalgomas. Jis būtų lyg kava be mažiausiai keturių šaukštukų cukraus, t.y. netinkama. Bent jau man.

* * *

Ne tik tarp Yanomami, bet ir didžioje daugumoje primityviųjų, dar "nesumisionierintų" Amazonijos indėnų giminių, nepamatysi dvynukų. Motina gimdo pati viena, ne šabone, bet kur nors artimose džiunglėse – vienumoje. Jei gimsta dvynukai ar dar didesnis skaičius, paliekamas tik sveikiausiai atrodantis kūdikis, o kiti, ranka užspaudus burną ir nosį, uždusinami. Naujagimiai, turintys kokią nors fizinį defektą, irgi tuo pačiu metodu perkeliama ... į anapus. Amazonijos džiunglių salygoje motina gali tvarkytis ir rūpintis tik vienu vaiku – kas treji metai (beje, apie tai jau esu pasakojęs).

Tokia mirtimi mirę kūdikiai nelaidojami, bet paliekami džiunglėse, gimimo vietoje, kur gamtos ir jos gyvūnų dėka po dienos jokių šios tragedijos žymių nebelieka.

* * *

Yanomami vyrai beveik niekada nesiskiria su savo ginklais – lankais ir strėlėmis. Juos visur, net ir šabone nešiojasi, laikydami saujoje "bruka" strėlių. Juk šaboną visada gali kas nors užpulti – gal iš keršto, o gal norėdami pasigrobt moterį.

* * *

Ištekėjusios Yanomami moters veido ir kūno išvaizda gana greitai pasikeičia ir anaipol – ne gražiaja linkme. Žiūrint į jauną, jau vedyboms skirtą merginą, numatoma jos graudžiai-trumpa estetinė karjera. Čia prisiminiau vieną suvalkietiško vestuvių metu girdėtą apgailėstąjį apdūmimą apie jaunąją: "Ve, tokia jau daili mergina, kad net ir iškada ponis vadintie..."

* * * * *

Yopo šventė Yanomami indėnų šabone. Autoriaus nuotr.

Atėjo laikas kelionei į namus. Pedro šioje išvykoje prabuvo ilgiau, negu numatyta. Bijojau, kad *Esmeraldas* saležiečiai nepasiųstų ekspedicijos jo ieškoti. *Coyote* su *Joaquin* irgi, atrodo, jau pasiilgo *Puerto Ayacucho*. O aš pamačiau viską, ką norėjau pamatyti. Ilgesnis pasilikimas bei gilinimasis į Yanomami gyvenimo ir mąstymo apraiškas jau kvėpėtų kišimusi į socialinės antropologijos ar tautotyros sritis, kurioms aš neturėjau ne tik laiko, bet ir kvalifikacijos. Todėl ir nutariau jau rytojaus rytą "užkurti motorą". Nenoromis, bet neišvengiamai išbaidysime paupio džiunglių paukščius, pamojuosime mus išlydėjusiems indėnams ir palikdami putotą juostą, pradingsime už *Mavaca* upės posūkio – "vueltos". Yanomami mūsų išvykimo neapgailės: mes jiems buvome tik kažkokios žmonių karikatūros – menkaverčiai "*Untermenschen*", kadangi normalūs žmonės gali būti tik tokie, kaip ... jie.

Ar tai džiaugdamiesi, jog mes iškeliavim, ar norėdami tą išsiskyrimą savitu būdu atžymėti, indėnai Pedrui pranešė, jog šis paskutinis vakaras, bus paįvairintas *Yopu*. Aplinkinėse džiunglėse be aibės naudingų, vaistingųjų augalų yra ir daugybė jau nuo amžių indėnams žinomų lapų, žievių ir šaknų, pasižyminčių haliucinogeninėmis savybėmis. Yra daug jų paruošimo receptų – skirtingų kiekvienoje giminėje ar teritorijoje. Kiek pavyko išsiaiškinti, bent mano aplankytų Yanomami grupėje, populiariausi yra du receptai. Vienas iš jų – *Yakovana* medžio žievės vidinis sluoksnis, sudžiovintas bei sutrintas į pudrą ir sumaišytas su kito medžio pelonais. Kita formulė yra vadinamo *Hisiomo* medžio sėklos – sudžiovintos, sutrintos į pudrą ir taip pat sumaišytos su kito medžio žievės pelonais. Yra dar keletas krūmų lapų rūšių, naudojamų tam pačiam tikslui, bet *Hisiomo* sėklų pudra yra visada labiausiai išskiriama, kaip pasakytume, "favo-

ritizuojama". Toks preparatas žinomas dviem vardais: *Yopo* ir *Ebena* (kartais – *Epena*).

Šabono aikštės centre susirinko kone visi šabono vyrai. Vienas iš dviejų, sutūpusių vienas prieš kitą, rankoje laikė maždaug metro ilgio tuščiaavidurę mažojo rankos piršto storio nendrę, o antrasis į ją iš susukto lapo-pylė rudą pudrą. Nendrės laikytojas jos galą įsistatė sau į vieną nosies šnervę, o pylėjas, atrodo, visa jėga į priešingą nendrės galą pūstelėjo. Nosies savininkas nuo to smūgio net atsilošė ir, reikia manyti, kad visas nendrės krovinyas atsidūrė jo nosyje. Rezultatas buvo dramatiškas: iš *Yopo* gavėjo nosies ir burnos išsikrovė viskas, kas joje buvo. Gavėjas griebė sau už galvos, ją smarkiai abiem rankomis trindamas, ir atsistojęs, iškėlęs rankas, pradėjo bėgti ratu apie šabono aikštę, garsiai berdamas žodžių srovę. Apibėgęs porą ratų, atsisėdo, matyt, jau paskendęs haliucinaciniame apstulbime. Po to sekė kiti, o rezultatas – tas pats.

Pedro man paaiškino, jog *Yopo* narkotikas juos perkelia į kitą pasaulį ir įgalina kalbėtis su džiunglių dvasiomis ir mirusiais. "Pakilę" nuo žemės ir lėtai ratais sklandydami, jie iš viršaus "mato" savo šaboną ir visą aplinką, nudažytą neapsakomai gražiomis spalvomis.

"*Yopo* kelionei" pasibaigus, sugrįžusieji aimanuoja, jog po tokio svaiginančiai gražaus pergyvenimo vėl atsidurti kasdienybėje yra tiesiog apverktina nelaimė. Tuo ir paaiškinamas *Yopo* seansų dažnumas, nežiūrint nosiai skaudaus kelio į spalvotąją ekstazę.

Buvo jau vėlu, kai riksmas ir bėgiojimai ratu apie šabono aikštę baigėsi. *Joaquin* nuėjo miegoti į laivą, *Coyote* su Pedro dar buvo kažkur užsilikę, o man nebeliko nieko kito, kaip ropštis į hamaką – paskutinei nakčiai šioje padangėje. Mano hamakas kabėjo visai arti prie pastogės šeimininkų. Kaip paprastai, šalia manęs kabėjo bernioko hamakas, už jo – motinos ir toliau – tėvo. Buvo tamsu ir šeimos ugniakuro žarijos ruseno, teikdamos šiek tiek šilumos nuogiems miegantiems indėnams. Berniokas gulėjo, man atsukęs užpakalį. Atrodė, jog dar nemiegojo. Norėdamas, kad jis savo pozą pakeistų į man primintinesnę, ranka stūmtelėjau jo hamaką. Vaikinuko guolis pradėjo lengvai suptis, bet jis, savo ruožtu, atbula ranka pastūmė mano hamaką ir tyliai sukikeno. Aš vėl pastūmiau

jį, o jis mane, vis dar nusišukęs ir kikendamas. Taip prasidėjo abipusio hamakų supimo žaidimas, kol man tai pagaliau nusibodo ir užmigau, nors berniokas dar kurį laiką vis kikeno ir stumdėsi.

Su pirmaisiais papūgų riksmomis pabudau, saulei tekant. Šalutiniame hamake gulėjo ne šeimininkų sūnus, kaip maniau, bet jo motina! Ji buvo atsisukusi į mane ir kreivai šypsojosi. Juk visų indėnų užpakaliukai panašūs vienas į kitą, bet bent mano atveju vertėjo atidžiau išsižiūrėti, norint išvengti labai galimų nemalonumų, supant svetimą žmoną. Bet tai buvo jau paskutinis mano nuotykis Yanomami draugijoje.

Kaip ir turėjo įvykti, saulei vos pakilus virš džiunglių, "užkūrėme motorą", pamojavome krante tyliai stovinčiai mūsų buvusių šeimininkų grupei. Už keletos akimirkų jie dingę, laivui pasisukus už artimiausios "vueltos".

* * * * *

Esmeraldoje palikau Pedro. Iš italo saležiečio, kunigo Perkumo gerbėjo, vėl gavau daug benzino, o Tama-Tama prieplaukoje jau laukė misionierė Diana, iš toli išgirdusi, anot jos, garsiausią visame Orinoke mano laivo variklį. Žinoma, turėjau pas ją stabtelėti *Nestle* kavai. Po to sekė Santa Barbara, San Antonio – benzino papildymui ir miegui, San Fernando de Atabapo – registracijai, Isla Raton – kitai registracijai. Ir štai antrosios dienos vakare jau vėl sėdėjau *Puerto Ayacucho Gran Hotel Amazonas* restorane, žiūrėdamas į *Sopa de Res* sriubos lėkštę su iš jos kyšančiu mėsingu kaulu. Po kaulo apdorojimo, tą vakarą su *Coyote* ir *Joaquin* praleidau *Rincon de Apure* kantineje, gėrėdamasis mano taip mėgstamomis ritimomis arfų melodijomis. Besiklausant muzikos ir stebint jausmingus šokėjų judesius, mane staiga apsikabino "*Gran Cacao*" – Nelson, iš kurio jam labai pelningomis sąlygomis buvau išsinuomavęs laivą ir variklį. Jis pakvietė rytojaus baliui į savo namus, kur vėžlių patiekalai turėtų iš proto kraustyti vietinius "gastronomus". Vėžlių nevalgiau – jokių būdu negalėjau. Jie ir gyvi manyje sukelia didų gaudulį.

* * * * *

Už poros dienų sugrįžęs į savo padangę, Lietuvių klubo restorane klausiausi stalo kompanionų planų apie jų būsimą kelionę į Las Vegas. Žvelgdamas į grietiniuotą kugelio panoramą galvojau, ar kartais Yanomami tuo pačiu metu nekepa riebaus tapyro.

DIDVYRIAI

Vladas Vijeikis

Sakoma, kad jeigu Dievo nebūtų, tai žmogus išrastų. Bolševikai, nužudę Dievą, išrado net keturis dievus. Socialinis dievas Marks, rašto dievas Engels, politinis dievas Lenin ir žudynių dievas Stalin. Visi jie buvo labai godūs ir jiems reikėjo aukoti ir aukoti.

Šalia Dievo žmogus nori turėti ir žemišką didvyrį, kuriuo jis galėtų gėrėtis ir kurio portretą galėtų pasikabinti ant sienos. Kasdien žvilgtelėti ir pavydėti, kad jis negali tokiu būti.

Kada dar buvau vaikigalis ir nerūpėjo nei mokesčiai, nei "morgičiai", nei kas bus prezidentu, ir aš turėjau savą didvyrį. Ir bent kelis. Tai buvo "kaubojai". Ir kas tai per didvyriai, plačios kelnės, didelė škrybėlė. Sėdi ant neramaus žirgo taip, lyg sėdėtų virtuvėje ant kėdės. Pištaletas prie šono. O dažniausiai prie abiejų šonų. Abiem rankom šaudė visados pataikydamas, nežiūrint kaip toli priešas. O dar pasklido gandas, kad Tom Miks esąs lietuvis ir jo tikroji pavardė Tamošius Mikšas. Taigi savas didvyris. Išsidrožę pištaletus, apsižergę lazdas ir mes jodinėdavom tuščiais Žaliakalnio sklypais, kurių tais laikais buvo apstu. Taikliai šaudėme indėnus. Tik niekas nenorėjo būti indėnais, nes kam gi malonu per žaidimą gulėti negyvam.

PANEVĖŽIO BIBLIOTEKOS PRAŠYMAS

Panevėžio apskrities G. Petkevičaitės – Bitės viešoji biblioteka teiraujasi, kas turi žemiau išvardintas knygas ir gali jas paaukoti bibliotekai. Štai tie leidiniai, kurių panevėžiečiai ieško:

1. ŠEŠTOJI PRADALGĖ: literatūros metraštis. Red. Kazys Barėnas, Londonas, 1969.

2. KUNIGAS ALFONŠAS LIPNIŪNAS. Red. S. Vanagaitė-Petersonienė. Chicago 1985.

3. LITUANISTIKOS DARBAI: Lituanistiko in-to metraštis. I t. 1966.

4. LIETUVIŲ KATALIKŲ MOKSLO AKADEMIJA. Metraštis. 6 t. 1985.

Kada ūgtelėjom ir pramokom istorijos tai Vytautas Didysis užėmė didvyrio vietą. Tik pamanykite, sukūrė valstybę nuo Baltijos iki Juodosios jūros. Labai būtų idomu pamatyti tą Juodąją jūrą, kurios vanduo tikriausiai juodas. Pasimaudęs būsi juodas kaip negras. Ir tur būt toli. Kartą plaukėme Nemunu iš Kauno iki Baltijos. Užtruko dvi dienas.

Šiais laikais irgi reikia didvyrių. Neabejotinai iškilo Vytautas Landsbergis. Jis, kuris atgaivino nepriklausomą Lietuvą. Kad ir ne iki Juodosios jūros, bet žygis labai drusus ir pavoingas.

Dabar girdžiu, kad Vytautas Landsbergis įsigijo labai brangų žemės sklypą "prieinamomis sąlygomis". Kaip ir galima buvo tikėtis, pakilo visi priešai, kurie tik laukia progų suniekinėti Lietuvos atkūrimą. Ypatingai čia pasižymi Brazausko partija. Kad V. Landsbergis įsigijo žemės, nėra ko stebėtis. Lietuviai prigimta žemės troškimas.

Užpultas V. Landsbergis pareiškė, kad sklypas įgytas teisėtai ir legaliai. O rytojaus dieną atsisakė ir pareiškė, kad sklypas turi būti parduotas iš varžytinių ir pelnas atiduotas labdarai. Čia trūksta logikos. Jeigu sklypo atsisakoma, tai reikia maldauti biurokratų, kad grąžintų įmokėtus pinigus. O ką su sklypu daryti, jis nebeturi teisės. Pasirodė, kad ir daugiau signatarų gavo tokius sklypus "prieinamomis kainomis". Šia proga prisimintina 1918 metų signatarai. Ar jie ką gavo? Na, jeigu šiais laikais viskas turi būti apmokama, tai ir signatarams reikia atlyginti. Bėda, kad iš anksto nebuvo sutarta, kiek kainuos signataro parašas, tai dabar atsiranda sunkumų. Tektų ilgai derėtis. Turbūt ordinų neužtektų.

Grįžkime prie didvyrių. Šiuo kartu prie Vytauto Didžiojo. Kas norėtų jam atimti didžiojo titulą, rastų ginklų. Jis atidavė Žemaitiją kryžiuočiams, kelis kartus prašė kryžiuočių pagalbos. Nepaliko įpėdinio, neprimušė lenkų, kurie jam karūną pavogė. O vis dėlto jis didvyris ir vien dėlto, kad laimėjo Žalgirio

mūšį.

Taigi, Vytautas Landsbergis istorijoje liks didvyriu todėl, kad jis laimėjo mūšį prieš Sovietų Rusiją.

Skaitau "Drauge" buvusio Švietimo ministro Zigmo Zinkevičiaus prisiminimus, kaip jis buvo ministru. Jau per kelis numerius ir dar ne-

sibaigia. Jis labai kruopščiai suregistravęs, kas ką apie jį sakė ar nesakė, kas rašė, kas nerašė, kokie gandai sklido, kas tiesa, kas netiesa.

Tam reikia labai daug laiko. Tad peršasi klausimas. Ar užteko laiko dirbti ministerinį darbą?

Laiškai "Dirvai"

RŪPESČIAI DĖL LIETUVIŠKOJO PANTEONO ČIKAGOJE

(Pabaiga. Pradžia - 34 nr.)

Nežinau atsakymo. Atrodo, ir dabartinė sklypų savininkų draugijos valdyba jį nežino, bet supranta ir net nujaucia, kad veikti reikės. Tačiau kas darbuosis? Valdybos pirmininkei Birutei Matutienai, berods, nepavyko sudominti nė vieno susirinkime dalyvavusio prisidėti prie jų darbo ar mūsų reikalų saugojimo. Graudu buvo klausyti Algio Regio įtaigojimų apie Bendruomenės ir visų kapų savininkų šventą pareigą rūpintis mūsų kapinėmis, kuriose palaidota apie 60,000 lietuvių iš visų Lietuvos kampečių. Žmogus jau tikrai garbaus amžiaus, 60 metų dirbęs Amerikoje įvairiuose lietuviško gyvenimo vynuogynuose, žymus visuomeninkas, JAV kariuomenės savanoris, respublikonas, šaulys, skautas ir ateitininkas, veikęs daugybėje lietuviškų organizacijų, kovojęs už krikščioniškai lietuviškas laidojimo tradicijas. Jis kvietė mus tęsti tą jo pradėtą darbą, bet niekas, bent iki šiol, neatsiliepė.

O veiksmingai rūpintis šiandien, tur būt, tikrai būtų lengviau. Juk gyvename laikus, kai visi kalba apie žmogaus teises, kai "hyphenated American" nebėra beveik kaip įžaidimas, kai etniškumas tapo beveik dorybe, kada

stengiamės jokios grupės neįžeisti, neprabilti "ethnically or politically incorrect" kalba.

A. Regis mus savo žodyje gerokai sugėdino. "Ar leisime tai mūsų senųjų beraščių imigrantų sukurtai lietuviškai mirusiųjų šventovei išnykti? Ar tik mirti mes tesugebame, o gyventi už tėvynę nebemokame? Senieji, beveik prieš 100 metų, iš centų sukūrė lietuviškumo salas, o kur mūsų, dabartinės kartos, ryžtas, kur mūsų dvasia? Ar tikrai mes jiems nebeprilygstame?"

Algis Regis kvietė prie darbo ypač jaunesnius, nes senieji veikėjai, dėję daug pastangų kapinių vertės atstatymui, jau senokai patys ten ilsisi. "Mums reikia jaunesnių, ne tokių, kurie jau į netolimą amžinybę patys žvelgia. Reikia pasiryžimo ir tikrai lietuviško pareigos jausmo".

Ar tokių nėra? Aš manau, kad yra. Ne vien senų pensininkų, bet ir Lietuvą vaiko amžiuje palikusių, lietuviškai subrendusių ir išsimokslusių jau Amerikoje, kurių tėvai ir seneliai gal jau ilsisi Šv. Kazimiero kapinėse ir laukia jaunesniosios kartos pagalbos. Nemažai jų jau dirba įvairiose gausiose lietuviškų organizacijų tarybose ar valdybose. Kelių papildomų

valandų paskyrimas Šv. Kazimiero kapinių reikalams neturėtų būti per sunkus. Jų pareiga – perimti iš A. Regio ilgai neštą Amerikos lietuvių panteono vėliavą.

Šv. Kazimiero lietuvių kapinių sklypų savininkų draugijos valdybos ponios Birutė Matutienė ir Salomėja Daulienė savo laiške dabartiniam Čikagos arkivyskupijos ganytojui kardinolui George prašė bent grąžinti žodį "Lithuanian" į oficialų kapinių pavadinimą. Savo birželio 28 d. laiške, kurio vertimą teko matyti "Draugo" rugpjūčio 10 d. laidoje, kardinolas George labai diplomatiškai ir mandagiai pareiškė savo susižavėjimą "gražiais lietuviškų kapinių paminklais ir skambiomis lietuviškomis maldomis", išreišdamas viltį, kad "Lietuvių visuomenė Čikagoje ir toliau išlaikys savo kalbą bei kultūrą". Laiško pradžioje kardinolas pastebėjo, kad žodis "Lithuanian" iš šv. Kazimiero kapinių pavadinimo buvęs išbrauktas prieš keliolika metų, jam dar nesant Čikagos arkivyskupijos valdytoju. Tačiau tą skriaudą atitaisyti jis neprižadėjo. O gal negalėjo ar nenorėjo?

Ir ką dabar turėtume daryti?

Aleksas Vitkus

Illinois lietuvių respublikonų lygos atstovai Gubernatoriaus dienoje Springfield, IL. Iš kairės: Leonas Maskaliūnas, pirm. Anatolijus Milunas, senatorius Peter Fitzgerald, Pranas Jurekus ir Birutė Vindašienė.

Žinios iš Cleveland, OH lietuvių telkinio Rašo Gerardas Juškėnas

SAULELĖ RAUDONA – VAKARAS NETOLI

*Tik vieną dainą vakarinę
Širdis pamilo taip karštai,
Ir neberimsta, kol aušrinę
Užmerkia brėkšdami rytai.*

K. Žitkus

1908 m. pramonininkas ir visuomenininkas *William Gwinn Mather* apsigyveno jo šeimai pastatytuose rūmuose *Erie* ežero pakrantėje, *Bratenahl* mieste. Po savininkų mirties nuo 1958 m. *Gwinn* sodybą tvarko *University Circle Inc.* Taryba. Toje sodyboje savo kultūrinės programos rengia įvairios visuomeninės organizacijos. Tarp jų ir mūsų – Lietuvių kultūros darželių draugija kasmet ten rengia labdaros vakarones.

Rugpjūčio 27 d. pavakari pusšimtis mūsų suvažiavo *Gwinn* sodybon. Programa pradėta tyliomis varžytinėmis. Vienoje rūmų salėje ant stalų buvo varžytinėms išdėstyti: meno kūriniai, krikštolas, nuotraukos, sporto rung-

tynių bilietai, verslininkų dovanų pažymėjimai, gintarai ir brangenybės. Pradinės kainos buvo nuo \$10 iki \$100. Besivaržantieji rašė jų siūlomas kainas į lapus prie išdėstytų varžytinėms daiktų.

Veikė skanių užkandžių ir gaivinančių gėrimų bufetas. Apie 8 v.v. visiems patogiai susėdus į minkstusolius, džiaugėmės menine programa, kurioje mus žavėjo sopranas *Virginija Mulioliene*. Jos dainas lydėjo skambios katutės. Koncerto pabaigoje jai įteiktos gėlės. Vėliau paskelbti varžytinių laimėtojai ir burtu keliu svečiams išdalintos įėjimo dovanos.

Pabaigoje visi suėjo į paežerio kolonų terasą ir palydėjo *Erie* ežeran besileidžiančią raudoną saulę.

Dėkui Lietuvių kultūrinių darželio dr-jos valdybai, vakaronės rėmėjams ir varžytinėse dalyvavusiems aukotojams už tokį malonų vakarą paežeryje. *Ger.J.*

Lietuvių kultūros darželių draugijos vakaronėje: Salomėja Šukienė, Rita Matienė, Aldona Zorskienė ir Ada Stungienė. *G. Juškėno nuotr.*

Lietuvių kultūros darželių draugijos pirm. K. Steponavičius ir J. Šenbergas po koncerto dėkoja solistei *Virginijai Muliolienei*. *G. Juškėno nuotr.*

KELIAS TOLIMAS, BET MIELAS

*Baltos būrės plazda,
Bangos, duokit kelią.
Neškit mane jauną,
Neškit mano dalią.*

Kas atrado Ameriką? Kiekvienas patvirtins: *Kristupas Kolumbas*, nes spalį švenčiama jo diena JAV-se. 1492 m. spalio 12 d. trys *Kolumbo* vadovaujamos karavelės – "Santa Maria", "Pinta" ir "Nina" atplaukė į Bahamų salas. Tuo ir prasidėjo Amerikos atradimas, nors *Kolumbas* buvo žadėjęs rasti jūrų kelią į Indiją.

Po daugelio metų šį kraštą vėl atrado II Pasaulinio karo pabėgėliai. "Dėdė Samas" mus pavadino DP's (*Displaced Persons*), bet mes mieliau vadinomės "Dievo paukšteliais". Tik niekas šiame krašte nerengė švenčių arba parodų mums atkeliavus. Mes žinojome, kur vykstame.

*Kelionė?... Taip, jina graži,
kaip reta –
Kiek nuotykių,
kiek įspūdžių ir kiek vaizdų!
Ir niekas taip giliai nežeis,
kaip metai –
Negydys niekas taip
įsenusių žaizdų...*

(Jonas Aistis)

Štai jau praėjo pusšimtis metų nuo mūsų atvykimo į šį kraštą. Dirbome, išleidome pasaulin savo vaikus, sulaukėme vaikų ir provaikų. Sėsdavome su jais prie

Kūčių stalo, bet atvykimo diena liko tartum pamiršta. O gal ne?

Aną savaitę gavome laišką, kviečiantį į DP laivų pobūvį, į šventę, skirtą 50-mečiui nuo atvykimo į Ameriką: 1949-50 m. – 1999-2000 m. Kada? 1999 m. rugpjūčio 28 d., šeštadienį. Kur? Degučių

sodybos pobūvių pastogėn, *Richmond Heights, Ohio*. Rengėjai prašė suteikti žinių, kada Dievo paukštelį šei-

mos atvyko, į kurį uostą, prašė pranešti laivo pavadinimą, pageidavo ir nuotraukų iš anų laikų.

Atėjo skirtas vakaras, suvažiavo minia Dievo paukštelių. Klausinėjau, kiek gi jų ten suskrido. Pasirodo – neskaičiavo. Spėju, kad dalyvavo arti poros šimtų senų, jaunų ir "ženotų". Sodybos pašonėje teka upelis, kuriame plūduriavo laiveliai su užrašais, primenantys tuos, kuriais mes atplaukėme į "Dėdės Samo" kraštą. Kitame šone stovėjo trikojai su nuotraukomis: iš Vokietijos, prieš kelionę ir iš pirmųjų dienų Amerikoje.

Nežinau ar *Kolumbą* taip vaišino, bet mus paikino tikrais Amerikos kalakutais, iškeptais ant iešmo. O kalboms ir šnekoms nebuvo galo. Vienas kito nesiklausė, bet vis porino savo prisiminimus.

*O jeigu kartais,
po daugio metų,
Sueisim vėl, mieli draugai,
Tai mūsų gretos
jau bus praretę
Ir pasikeitę mūsų veidai,
Bet širdis viena,
ilgesio pilna,
Skausmo kupina,*

*pasiliks jauna!
(Jonas Aistis)*

Dėkui mieliesiems rengėjams – Rūtai ir Viktorui Degučiams – bei visiems jų talkininkams ir talkininkėms už tą puikų vakarą. *Ger.J.*

**PRANEŠA
"REPUBLICAN
ETHNIC HERITAGE
COMMITTEE"**

Respublikonų partijos Etninio paveldo komitetas rugsėjo 19 d. pagerbs tris asmenis: Vokiečių kultūros centro prezidentą *Robert Franz Filippi*, vokiečių kalbos mokytoją *Edwin A.E. Moore* ir "Donauschwaben" draugijos pirmininkę *Ingrid Dorr*.

Už nuopelnus, puoselėjant etninės kultūros paveldą, pirmą kartą skiriami a.a. buv. mero *Ralph J. Perk* žymenys. Pagerbimo vakaras įvyks Vokiečių kultūros darželyje rugpjūčio 19 d. nuo 3 iki 5 val. p.p. Lietuvius kviečiame dalyvauti.

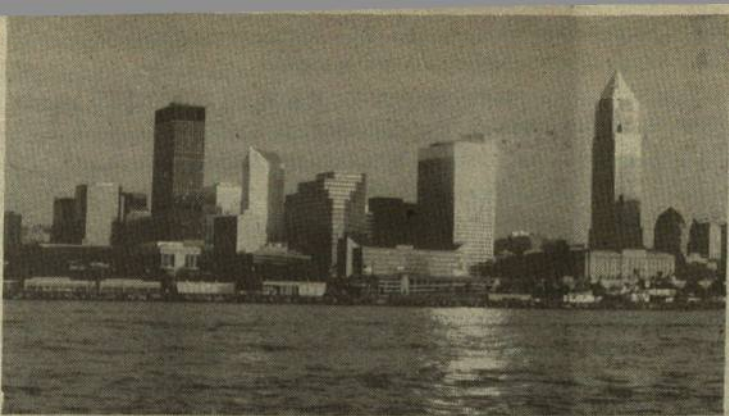
Irene M. Morrow
Programos pirmininkė
Vincent Fracioli
Komiteto prezidentas
(Vertė dr. Viktoras Stankus)

Tokį užrašą išvydo atvykusieji į Degučių sodybą. *G. Juškėno nuotr.*

Rūta Degutienė prie ant iešmo kepamų kalakutų. *G. Juškėno nuotr.*

MŪSŲ MIESTE IR JO APYLINKĖSE

RENGINIŲ KALENDORIUS

• RUGSĖJO 18 d., 9:00 v. ryto Šv. Kazimiero lituanistinėje mokykloje – naujų mokslo metų pradžia. Mokiinių registracija Dievo Motinos parapijos svetainėje. Į priešmokyklinį skyrių priimami vaikai, kuriems iki rugsėjo 30 d. sukanka 4 metai. Pamokos vyks nuo 9:00 iki 12:30 val.

Tėvų susirinkimas (su tėvų komitetu ir mokytojais) prasidės 9:15 v. r. svetainėje. Dalyvavimas privalomas bent vienam šeimos atstovui – tėvui arba motinai.

• RUGSĖJO 25 d. – "Volungės" moterų choro koncertas. Rengia vyresniųjų skaučių "Židinys".

• SPALIO 9-10 d. – Lietuvių dienos, skirtos 100-osioms V. Kudirkos mirties metinėms. Rengia LB apylinkės taryba.

• SPALIO 15 d. – Kauno mišraus choro "Kamertonas" koncertas Dievo Motinos parapijos salėje. Pradžia – 7 v. v. Rengia Cleveland, OH lietuvių sambūris "Gija".

• SPALIO 30-31 d.d. – Ateitininkų metinė šventė.

• LAPKRIČIO 6 d., 6:30 v.v. – Baltijiečių bendravimo vakaras Lietuvių namuose. Rengia Klyvlendo Baltijiečių komitetas.

• LAPKRIČIO 14 d., nuo 11:30 v.r. iki 3:30 v.p.p. – Šv. Jurgio parapijos rudens šventė.

• LAPKRIČIO 20 d. 7 v.v. – Lietuvių namuose ramovėnai rengia Lietuvos kariuomenės šventės minėjimą.

• GRUODŽIO 18-19 d. – šv. Jurgio parapijos kalėdinių kepinų pardavimas.

• GRUODŽIO 24 d., 9:30 v.v. – bendros Kūčios šv. Jurgio parapijos salėje.

• GRUODŽIO 31 d. – Naujųjų Metų sutikimas Lietuvių namuose.

VERTA APLANKYTI

• Rugsėjo 25 d. 7:30-8:45 v.v. – filmas apie laukinę Aliaską. Movies at the Marina-Denali, Alaska's Great Wilderness. Rocky River Reserv. Emerald Necklace Marina, 1500 Scenic Park Dr. Tel. 440/734-6660.

• Rugsėjo 26 d. 8:30-11 v.r. – iškyla rudens paukščių stebėti. Fall Bird Walk II. North Chagrin Reserv. Rogers Rd. Parking Lot. Sunset Ln. iš Rt. 91 (SOM), Mayfield Vlg. Tel. 440/473-3370.

• Rugsėjo 26 d. 11 v.r. - 5 v.p.p. – šimtmečio rudens festivalis. Fall Fest 18th Century Festival. Brecksville Reserv. Oak Grove Picnic Area, iš Rt. 82 (Chippewa Rd.). Brecksville. Tel. 440/526-1012.

• Rugsėjo 26 d. 2 v.p.p. – Kanalo dainos ir padavimai. Towpath Tunes & Tales. Canal Way Center, iš East 49 th St. Cuyahoga Hts. Tel. 216 /206-1000. Ger.J.

"GRANDINĖLĖ" ŠOKA

"Grandinėlės" studentų ir jaunųjų veteranų grupė pradėjo repeticijas Dievo Motinos parapijos didžiojoje salėje. Jos vyks sekmadieniais, 6 val. vakaro. Kviečiame senuosius ir naujus šokėjus (vyresnius kaip 18 metų). Prašome kreiptis į Renę Motiejūnaite-Booth 216-520-0934.

Repeticijos prasidėjo rugsėjo 12 d.

"Grandinėlės" inform.

GENOCIDO AUKŲ MUZIEJAUS PADĖKA

JAV baltijiečių komiteto
Klyvlendo skyriaus
pirmininkui
p. K. Algimantui Pautieniui

Gerb. Pirmininke,
1998 metų birželio mėnesį Genocido aukų muziejus gavo Jūsų komiteto sveikinimą Baltijos tautoms ir 500 dolerių auką mūsų muziejaus reikmėms. Norime pranešti, kad Jūsų auka buvo panaudota muziejaus reklaminio-informacinio leidinio "Genocido aukų muziejus" leidybai lietuvių ir anglų kalbomis. Kadangi ši knygtė buvo atspausdinta, panaudojant lankytojų ir visuomeninių organizacijų aukas, o Jūsų indėlis buvo svariausias, tai pažymėjome paskutiniame leidinio puslapyje.

Tad dar kartą dėkojame už paramą ir linkime visokeriopos sėkmės prasmingoje Jūsų veikloje.

Išnuomojamas butas
su 2 miegamaisiais
kambariais
(apie 1000 kv. pėdų
plotu). Skambinkite:
Jurgiui Šenbergui
tel. (216) 486-4429.

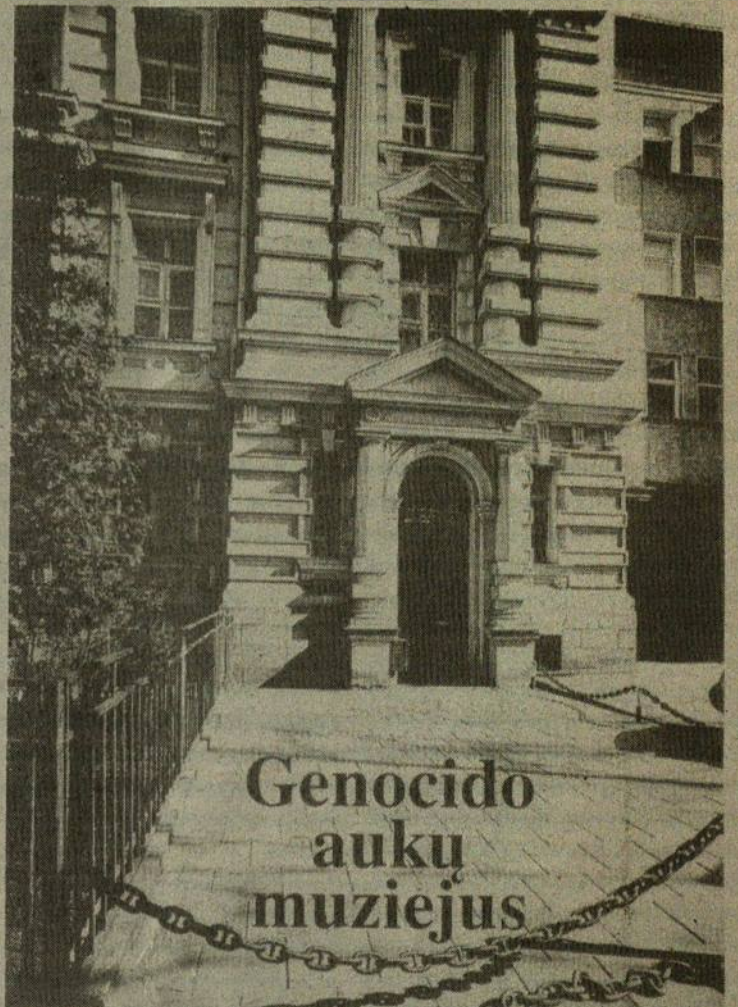
Vyr. skaučių Židinys
maloniai kviečia visus į pirmą šio sezono

KONCERTA

Šeštadienį, rugsėjo 25 d., 6:30 v.v.
Dievo Motinos parapijos didžiojoje salėje

Meninę programą atliks
**TORONTO VOLUNGĖS CHORO
MOTERŲ DAINOS VIENETAS**
dir. muz. Dalia Viskontienė

Bilietai, po \$10 ir \$7, platinami sekmadieniais parapijos svetainėje

Genocido aukų muziejaus, įsikūrusio Vilniuje, Aukų g. 2a, leidinio viršelį. (Jo foto kopiją paruošė A. Matulionis)

EUROPA TRAVEL 692-1700

LOWEST AIR FARES
available worldwide

EXPERTS ON TRAVEL TO EAST EUROPE

passports * visas * prepaid tickets

SERVING OUR COMMUNITY
FOR OVER 35 YEARS

"LEADERS IN LOW COST TRAVEL"

JAKUBS AND SON Laidojimo Įstaiga

William J. Jakubs Sr.
William J. Jakubs Jr.
Kenneth Schmidt
Barbara Jakubs Schmidt

Licenzijuoti direktoriai ir balzamuotojai

936 East 185th Street Cleveland, Ohio 44119
36000 Lakeshore Blvd. Eastlake, Ohio 44095

Telefonas: (216) 531-7770

Laidotuvių koplyčia erdvi, vėdinama,
telkianti jaukią atmosferą liūdesio valandoje.
Didelė alkštė automobiliams pastatyti.

Rita Staškutė-Zvirblienė

Born To Travel

26949 Chagrin Blvd. #103 (Ohio Savings Building)
CLEVELAND, OH 44122
Tel: (216) 831-5530 & (800) 366-9980
Fax: (216) 831-5028

KELIONĖS LIETUVA – 1999

Visi skrydžiai – geriausiomis kainomis
Atstovaujame FINNAIR, SAS ir kitas oro linijas.
Bendradarbiaujame su "Lietuvos avialinijomis".

MATAS REALTY

Rita P. Matienė • Broker • Savininkė
State Certified Real Estate Appraiser – įkainuotoja
Profesionalus pataravimas perkant, parduodant ir įkainuojant namus

V. R. MATAS Vytas R. Matas • Attorney-at-Law • Advokatas

Visi teisiniai pataravimai

17938 Neff Rd. Cleveland, OH 44119 2412 Cedarwood Rd. Pepper Pike, OH 44124
(216) 486-2530 (440) 473-2530

APDOVANOTAS AUGUST B. PUST

Ohio valstijos gubernatoriaus įstaiga pranešė, kad Daugiakultūrinių ir tautybių reikalų įstaigos direktorius August B. Pust neseniai apdovanotas dviem ypatingai prestižiniais žymenimis. Pirmąjį žymenį rugpjūčio 14 d. A. Pust'ui įteikė Ohio Krikščioniškos muzikos sąjungos pirmininkas Dennis Robison. Tokiu būdu įvertinti direktoriaus nuopelnai už ypatingą religinių apeigų muzikos puoselėjimą. Šiai muzikai jau 8 metus skiriama speciali diena Ohio mugėje. Ir šiemet vyko religinės muzikos koncertai, kuriuos surengė valstijos Krikščioniškosios muzikos sąjunga. Juose dalyvavo šimtai dainininkų bei muzikantų iš visos valstijos.

Rugpjūčio 21 d. Centrinė Ohio Azijos indų sąjungų federacija (FIA) suteikė A. Pust'ui šios federacijos garbės nario vardą. Direkto-

rius pagerbtas "India Festival" kultūrinėje programoje, įvykusioje Hilliard Station School, dalyvaujant federacijos prezidentui Pandrurag Naik. Indų federacijos direktorių tarybos pirmininkas Manu Bhatt pažymėjo, kad A. Pust išsiskiria savo pasiūlymu sujungti valstijos etnines bendruomenes, kad jos bendradarbiautų, pateikdamos savo etninės kultūros įnašus į Ohio kultūrinę mozaiką. M. Bhatt sakė, kad A. Pust yra didelis Azijos indų bičiulis.

A. Pust dėkodamas pastebėjo, kad toks darbas yra jam malonus. Ypač svarbu jungti etnines grupes į bendrą veiklą žmonijos labui. Jis ypatingai dėkingas valstijos gubernatoriui Bob Taft, kuris sudarė jam galimybę toliau dirbuotis žmonių naudai.

(Iš gubernatūros pranešimo vertė dr. Viktoras Stankus)

IŠ MOKSLEIVIŲ RAŠINIŲ

"Liūdnoje pasakoje" Bi-liūnas vaizduoja liūdną moterį, kuriai nesiseka surasti savo sūnaus. Ji liūdnai vaikščioja per žmones ir klausinėja, ar kas nematė jos sūnaus, bet sutinka pakely tik gražiai apsirengusius ponus. Liūdnai nustebusi, ji kartoja: Kokie gražūs ponai!...

"Filosofas Dekartas visą laiką mąstė ir mąstė. Per visą savo gyvenimą nenustojo mąstęs. Tai ir nuvedė jį į kapus!"

"Šatrijos Ragana labai daug rašė, nes ji buvo labai pikta – tikra ragana. Jos geriausias kūrinys yra "Senajam dvare", kur ji gyveno su bočeliu, kuris nedažė nei tvorų, nei taisė namo. Taip ir gyveno ji sau sename dvare, apie kurį pikta ir rašė."

"Edisonas mokykloje buvo tinginys, todėl suaugusiam

jam teko gerokai padirbėti prie įvairių išradimų. Kai žmona jį bardavo, jis išrado gramofoną, kad negirdėtų jos balso..."

"Nepaisant silpnos sveikatos, Šopenas mirė jaunas. Bet dar spėjo parašyti daug valsų ir nokturnų..."

"Mūsų žymus rašytojas Simanas Stanevičius buvo labai didelis romantikas: mėgo gamtą ir gyvulius. Užtat vaikščiodamas po Nemuno krantus vieną rytą atrado besiganantį arkli ir dar miegantį lokį. Tada jam kilo mintis padaryti juos nemirtingais lietuvių literatūroje. Arkliui jis uždėjo pančius, o lokiui – grandinę..."

"Kristijonas Donelaitis buvo kunigas. Gyveno Tolminkiemyje, bet buvo gimęs Lazdynėliuose. Jis yra žymiausias lietuvių poetas. Sakydavo gražius pamokslus kaimiečiams, kuriuos vadindavo būrais. Savo pamokslus surašė į knygą, kurią pavadino poema. Kadangi ją rašė ilgus metus, tai ir pavadino "Metai"..."

Mielas geradari!

Jūsų kilnus dosnumas, sutinkant padengti mano kelionės į Lietuvą išlaidas, mane tikrai stipriai sujaudino ir aš norėčiau Jums už tai iš visos širdies padėkoti.

Man, žinoma, buvo malonu vėl nuskristi į Tėvynę, bet dar svarbesnis buvo pareigos šauksmas. Išskilmės, minint prezidento Antano Smetonos 125-ąsias metines buvo labai svarbios visai Lietuvai, o ypač – šiais laikais. Būtų nekaip atrodę, jeigu Antanas Smetona jaunesnysis nebūtų dalyvavęs. Jūsų dėka aš visur dalyvavau: Užulėnyje, Kaune ir Vilniuje. Visą, ką reikėjo padaryti, padariau.

Dėl dabartinių sunkumų, susijusių su mamos paguldymu į slaugos namus, mano pajamos gerokai sumažėjo, tuo tarpu išlaidos labai padidėjo. Be Jūsų pagalbos aš nebūčiau galėjęs leisti į šią kelionę, nes be lėktuvo bilieto dar reikėjo skaičiuoti prarastą uždarbį Amerikoje ir pragyvenimą Lietuvoje. Su šiais sunkumais aš šiaip taip susitvarkiau.

Jums nuoširdžiai dėkingas ir Jus giliai gerbiąs

Antanas Smetona

August Pust domisi mokslinio ir kultūrinio bendradarbiavimo su Lietuva perspektyvomis. Iš kairės: "Dirvos" redaktorius J. Jasaitis, Vilniaus pedagoginio universiteto katedros vedėja, prof., habil. dr. D. Beresnevičienė ir dir. August Pust per priėmimą Ohio State House.

ŠVENČIŲ AIDAI

Klyvlendiečiams jau pažįstama Vilniaus teatro "Lėlė" aktorė Onutė Pučkoriūtė "Gijos" gegužinėje. L. Johansono nuotr.

"DIRVAI" AUKOJO

P.Vėbra, Chicago, IL	65	L.Dubray, Portage, MI	10
R.Dovydas, Dalton, PA	25	J.Naujokaitis, Cleveland, OH	10
E.Kleinas, Quincy, MA	25	C.Polikaitis, Midlothian, IL	10
D.Degesys, Gates Mills, OH	20	E.Taggart, Albuquerque, NM	10
K.Biskis, Downers Gr., IL	15	R.Vaitys, Highland Park, IL	10
S.Džiugas, Oak Lawn, IL	15	G.Breichmanienė, Canada	5
A.Liutkus, Cleveland, OH	15		
B.Svirskis, Brockton, MA	15		

Visiems aukotojams
nuoširdžiai dėkojame

P.S. TIRE Inc.

Complete Front End Service

481-5397

New and used Tires, Brakes, Shocks, Struts, Mufflers, lube oil and Filter
• Buy any 4 tires and receive a P.S. Tire hat!

OPEN

Mon.-Fri.: 8 am to 6 pm
Sat.: 8 am to 4 pm

866 E. 200 th St.
Cleveland, Oh. 44119

Paul Stefanac

TAUPA
LITHUANIAN CREDIT UNION

1984 - 1999

15

YEARS OF EXCELLENCE

**SAVI
PAS SAVUS!**

XXXXXXXXXXXX

**KVIEČIAME
VISUS
I
TAUPĄ!**

TELEFONAS 216.481.6677 <> E-MAIL TAUPA@AOL.COM

767 EAST 185th STREET CLEVELAND OHIO 44119

DARBO VALANDOS: antradienį, trečiadienį

ir ketvirtadienį ----- 9:00v.r. - 4:00p.p.

penktadienį ----- 9:00v.r. - 6:00p.p.

šeštadienį ----- 9:00v.r. - 12:00p.p.

sekmadienį parapijoje ----- 11:00v.r. - 12:00p.p.

Kiekviena taupomoji sąskaita, federalinės valdžios (NCUA) apdrausta iki \$100,000